

Vlaams
Parlement

vergadering **C144**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

van 3 maart 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het relatiegebruik bij studenten tijdens de examenperiode – 1488 (2019-2020)	4
VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de samenvoeging van de uitbetalingsactoren in het groeipakket – 1510 (2019-2020)	7
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de transitie van de internaten van het GO! – 1529 (2019-2020)	10
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de gebruikers van rechtstreeks toegankelijke zorg – 1533 (2019-2020)	12
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de relatie tussen kansarmoede en onderwijskansen – 1542 (2019-2020)	13
VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over woonbegeleiding in de sociale huisvesting – 1563 (2019-2020)	17
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het onderzoek naar de vzw Ne(s)t – 1564 (2019-2020)	19
VRAAG OM UITLEG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de open brief van werkgeverskoepels uit de zorgsector aan de Vlaamse Regering – 1578 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de open brief van vier werkgeverskoepels uit de zorgsector – 1581 (2019-2020)	23
VRAAG OM UITLEG van Suzy Wouters aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over nu-praatikerover.be, de chatbox van de vertrouwenscentra kindermishandeling – 1580 (2019-2020)	34
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over een inspiratiekader voor een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten – 1515 (2019-2020)	37

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het stijgende aantal jongvolwassenen dat een beroep doet op voortgezette jeugdhulp – 1531 (2019-2020)	41
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de Woonzorglijn – 1560 (2019-2020)	45
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over interlandelijke adoptie – 1595 (2019-2020)	49
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen in jeugdinstellingen – 1596 (2019-2020)	53
VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de controle op overheidsmiddelen voor armoedebestrijding – 1416 (2019-2020)	56
VRAAG OM UITLEG van Joke Schauvliege aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de gebrekkige communicatie over de interne richtlijnen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) – 1437 (2019-2020)	58

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het rilatinegebruik bij studenten tijdens de examenperiode – 1488 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, in heel wat apotheken heerst eind december, en waarschijnlijk nu ook wanneer de semesterexamens van start gaan, een schaarste aan het geneesmiddel rilatine, zo bleek uit een rondvraag van de redactie van het Belang van Limburg.

Rilatine is eigenlijk bedoeld voor de behandeling van aandachtstekortstoornissen, bijvoorbeeld ADHD of ADD, waardoor de patiënten zich beter kunnen focussen zonder passief te worden. Wie geen dergelijke aandoening heeft maar toch het geneesmiddel neemt, zal, volgens de overlevering bij studenten en ook volgens de bijsluiter van het betreffende medicijn, actiever worden, zich euforisch en minder slapeloos voelen. De studenten die geen ADHD of ADD hebben maar die toch het geneesmiddel nemen, worden daar niet plots slimmer van maar ze zullen zich wel sterker kunnen focussen aan één stuk en minder moe worden. Daardoor is het mogelijk dat de leerstof gemakkelijker onthouden wordt, maar dat geldt enkel voor het kortetermijngeheugen. Tot zover het goede nieuws, in de mate dat men dit als goed nieuws kan kwalificeren, want het blijft natuurlijk wel een geneesmiddel.

De risico's of neveneffecten zijn niet te onderschatten: nervositeit, hartkloppingen, misselijkheid, minder eetlust en moeite met in- en/of doorslapen. Bij langdurig gebruik wordt gewaarschuwd voor het mogelijk ontwikkelen van depressies. Wanneer gestopt wordt met het innemen van rilatine, kan ook een reboundeffect optreden, waardoor op lange termijn net concentratievermindering optreedt. Het is en blijft een amfetamine vergelijkbaar met speed, en eenmaal het is uitgewerkt, vereffent je lichaam de rekening. Met dat verschil dat rilatine nog altijd een medicijn is, op voorschrift te verkrijgen.

Ook het gebruik van het middel modafinil is in opmars. Dit middel duwt de slaap weg en zorgt voor een verhoogde concentratie. Het middel is niet vrij verkrijgbaar in de apotheek maar online duurt het niet lang voor je het product te pakken krijgt. Het oneigenlijk gebruik van het product zorgt al voor de nodige risico's en bijwerkingen, laat staan wat de gevolgen zijn van namaakproducten die online verkocht worden.

In het antwoord op een schriftelijke vraag van voormalig collega Paul Cordy gaf de toenmalige minister van Onderwijs mee dat de problematiek zou worden opgenomen door de diensten voor studentenvoorzieningen in hun meerjarenbeleidsplannen. De minister gaf ook het volgende mee: "Daarnaast heeft het Vlaamse expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) zelf een werkgroep preventie hoger onderwijs opgericht heeft om goede praktijken uit te wisselen, maar ook om zelf projecten die zij graag uitgewerkt of gesteund zien door het hoger onderwijs op de kaart te zetten. Er wordt momenteel gewerkt aan 2 thema's waaronder o.a. communicatie naar ouders van studenten."

Minister, wat zijn de concrete actiepunten die de werkgroep van VAD heeft uitgewerkt, meer bepaald wat betreft de communicatie naar ouders van studenten? Is de problematiek opgenomen in de meerjarenbeleidsplannen van de studentenvoorzieningen? Hoe worden deze in concrete maatregelen uitgerold?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, de werkgroep hoger onderwijs werd binnen VAD opgestart in 2016 en bestaat onder andere uit associaties van de hogescholen en de universiteiten, de TAD- preventiemedewerkers (tabak, alcohol en drugs) van de CGG en de lokale preventiemedewerkers. De voorbije jaren heeft die werkgroep van VAD zich toegelegd op twee grote initiatieven die vooral handelden rond alcohol: ouders van de studenten en de campagne 'Student zijn is meer dan zuipen' gericht op studenten. De keuze voor het onderwerp alcohol is ingegeven door de resultaten van de studentenbevraging en de signalen vanuit hogescholen en universiteiten. Alcohol geeft veruit de meeste overlast en hierover bestaat de grootste bezorgdheid.

Dat betekent niet dat er geen vragen leven over rilatine en modafinil maar dat is een problematiek bij een veel kleinere groep van studenten waarvoor men veel gericht moet werken. Daarbij is ook een samenwerking met de huisartsen en de psychiaters nodig aangezien het op de eerste plaats gaat over medicatiegebruik op voorschrift. Dat is natuurlijk een verschil met alcohol, dat is voorsnog niet op voorschrift.

VAD neemt sinds de beheersovereenkomst als partnerorganisatie in het preventieve gezondheidsbeleid uit 2016 ook het thema 'oneigenlijk gebruik van psychoactieve medicatie' op. In dat kader werd er een folder voor studenten 'Studeren en medicatie gaan niet hand in hand' ontwikkeld en wordt er informatie hierover aangeboden op De DrugLijn.

Om de drie jaar organiseert VAD samen met alle associaties en universiteiten in Vlaanderen een grootschalig studentenonderzoek naar middelengebruik. De laatste bevraging, die doorging in 2017-2018, laat zien dat het gebruik van stimulerende medicatie bij studenten geen wijdverspreid fenomeen is, ondanks de perceptie die soms leeft dat elke student stimulerende medicatie zou gebruiken. 8,5 procent van de studenten heeft ooit al eens stimulerende medicatie gebruikt om zijn studieprestaties te bevorderen zonder dat dit kadert in een behandeling, bijvoorbeeld van ADHD. 3,9 procent van de studenten deed het in de voorbije twaalf maanden. Bovendien geeft twee derde van die studenten aan weinig tot geen gewenst effect te ondervinden van deze middelen.

Over de problematiek van rilatinegebruik is het niet zinvol om een grote campagne te voeren voor alle studenten, gezien het om een zeer kleine niche gaat die dit gebruikt. Een campagne zou de veronderstelling 'iedereen gebruikt het' alleen maar versterken, terwijl het niet overeenstemt met de realiteit. Het is belangrijk dat ouders en artsen geattendeerd worden op de problematiek en het gesprek met de jongere aangaan. Ook De DrugLijn is belangrijk als kanaal voor studenten en ouders en andere betrokkenen om antwoorden te zoeken op de vragen.

In verband met uw laatste vraag kan ik u zeggen dat VAD geen systematisch zicht heeft op het beleid van de studentenvoorzieningen. Of het onderwerp 'oneigenlijk gebruik van de prestatiebevorderende medicatie' is opgenomen binnen de meerjarenbeleidsplannen van de studentenvoorzieningen, moet u navragen aan mijn collega bevoegd voor Onderwijs, u wel gekend.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u voor uw antwoord, minister. Als we kiezen om op een bepaalde drug of op een bepaald middel in te zetten, vormt alcohol in studentenmilieus inderdaad een grotere uitdaging dan deze psychoactieve stoffen, ik ben het daarover met u eens. Maar als 8,5 procent van de studenten een geneesmiddel neemt dat door een arts voorgeschreven is, vind ik dat wel veel, omdat het inderdaad niet vrij verkrijgbaar is. Dat wil dus eigenlijk zeggen dat voor die 8,5 procent, artsen onterecht een geneesmiddel voorschrijven, voor een patiënt die niet gediagnosticeerd is. Dat betekent dat er ook een tussenkomst is van het

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) voor dat geneesmiddel en het voorschrijven van de arts, maar ook – en dat vind ik problematisch – dat er op een bepaald moment in Limburg een schaarste was, en dat mensen die wel nood hadden aan het geneesmiddel, er niet meer aan geraakten, nog los van het middel dat online gekocht wordt.

Minister, ik deel uw mening wel dat, als we er heel veel aandacht op vestigen en op een folder alle bijwerkingen zetten, maar ook de goede werkingen, we wel eens reclame zouden kunnen maken voor het middel. Maar iemand schrijft het voor. De campagne die ooit gemaakt is rond 'medische beelden zijn geen vakantiekiekjes' vond ik een heel goede campagne. Want patiënten vragen soms of men geen foto moet nemen, en als een arts neen zegt, is dat een slechte arts. We hebben dat ooit ook gehad rond antibiotica, collega Sleurs is daar in het verleden al heel dikwijls over tussengekomen. Ik denk dat het richting artsen misschien wel zinvol is om toch te signaleren dat, op het moment dat de examens op komst zijn, er een plotse piek is in de vraag naar relatie van patiënten die niet noodzakelijk gediagnosticeerd zijn met ADHD of ADD. Het is misschien wel op zijn plaats, minister, om te werken op de groep die het voorschrijft, want dat is voor mij wel problematisch.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik denk dat de problematiek in zijn juiste proporties gezien moet worden, dat hebt u zelf ook gezegd. Dat betekent dat het geen veralgemeend gebruik is en dat we het ook niet op die manier moeten proberen te zeggen. Dat wil niet zeggen dat dat geen belangrijk cijfer is, die 8,5 procent die zegt ooit al eens stimulerende medicatie te hebben gebruikt. Dat is het natuurlijk wel.

Zoals ik heb gezegd: relatie wordt voorgeschreven door artsen. Het zijn zij die de diagnose moeten stellen en moeten bepalen of ze dat al dan niet voorschrijven. Ze hebben ook een bepaalde deontologie wat dat betreft. We kunnen daarover sensibiliseren. Dat is een zaak. Daarom heb ik verwezen naar het voorbeeld van tabak en alcohol. Om dat te kunnen nemen, moet je niet naar een arts gaan. Dat is vooralsnog vrij te koop. Ik denk ook niet dat dat onmiddellijk zal veranderen. Hier gaat het echter over dingen die alleen op voorschrift te krijgen zijn, dus ik denk dat we dat gericht moeten aanpakken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u wel. Ik heb net even gekeken: 8,5 procent van onze studenten, dat zijn 20.400 unieke studenten die aangeven dergelijke psychoactieve stoffen te hebben gebruikt voor het studeren.

Minister Wouter Beke: Ooit te hebben gebruikt.

Koen Daniëls (N-VA): Als ik alle studenten moet nemen, dan zijn het er veel meer. Dan moet ik de 240.000 vermenigvuldigen met al degenen die zijn bevraagd. U zegt het heel juist: wij kunnen niet bepalen of een arts al dan niet voorschrijft. Dat is juist, maar in het kader van de volksgezondheid, in het kader van welzijn, in het kader van de taken en de bekommernissen die we hier hebben, lijkt het me niet mis om huisartsen inderdaad erop te attenderen dat zij een verantwoordelijkheid hebben als er, op momenten dat de examenperiode eraan komt, een plotse stijging is qua vraag van mensen die niet gediagnosticeerd zijn. Zonder voorschrift is er inderdaad immers geen relatiegebruik mogelijk, hoe groot of hoe klein die groep ook is. Minister, ik wil toch een oproep lanceren om daarover enige bewustwording te activeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de samenvoeging van de uitbetalingsactoren in het groeipakket – 1510 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Minister, in uw beleidsnota meldt u dat u in deze bestuursperiode het uitbetalingsstelsel van het groeipakket wilt evalueren, en ook wilt evolueren naar een uitbetalingsactor. Blijkbaar is binnen de regering niet iedereen geneigd om die evaluatie objectief af te wachten. Onlangs is door een regeringspartij via de pers een voorafname gedaan op die evaluatie, door te stellen dat de publieke uitbetalingsactor minder efficiënt zou zijn dan de private uitbetalingsactoren.

Dat bleek al snel een zeer eenzijdige analyse te zijn, op basis van onvolledige cijfers. Er werd geen rekening gehouden met het feit dat de publieke uitbetalingsactor onder andere meer zware dossiers behandelt, meer infosessies geeft, een laagdrempelige loketfunctie vervult enzovoort. De toegankelijkheid is natuurlijk net een belangrijke doelstelling voor de regering, of zou dat toch moeten zijn.

Daarom heb ik de volgende vragen. Wanneer zal de evaluatie van het uitbetalingsstelsel afgerond zijn? Hebt u al enig idee hoe die uitbetalingsactoren zullen worden samengevoegd? Op welke termijn wilt u die evolutie afronden? Vindt u, net als Open Vld, dat de publieke uitbetalingsactor minder efficiënt werkt dan de private actoren? Zo ja, waarom? Zo neen, vindt u die bewering constructief voor het verdere debat?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, de huidige regelgeving voorziet in een dubbele evaluatie. Ten eerste maakt de Vlaamse Regering een grondige evaluatie van de werking van de private uitbetalingsactoren. Op zijn vroegst twee jaar nadat het decreet in werking is getreden, en dat was op 1 januari 2019, kan ze op basis daarvan een deel van de subsidie voor werkingskosten bijkomend afhankelijk maken van nader te bepalen responsabiliseringscriteria. Ten tweede, na vier jaar werking van de private uitbetalingsactoren, dus in het najaar van 2023, zal het agentschap Opgroeien regie de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid evalueren. De minimale evaluatiecriteria liggen vast in het decreet. De Vlaamse Regering moet de nadere regels voor die evaluatie nog nader bepalen.

Het Vlaams regeerakkoord bepaalt dat de evaluatie tijdig zal worden voorbereid met het oog op de recentste evolutie naar een betalingsactor. De Vlaamse Regering zal in overleg treden met de huidige uitbetalingsactoren en zal ervoor zorgen dat een maximale samenwerking tussen de bestaande actoren tijdens dit proces kan worden gestimuleerd. De evaluatie en de beoogde evolutie naar een actor hebben tot doel op de meest efficiënte wijze tot een kwaliteitsvolle en klantgerichte dienstverlening te komen. Het zal bovendien belangrijk zijn tijdens de beoogde evolutie de continuïteit van de betalingen te verzekeren.

Mijnheer Anaf, de evaluatie en het onderzoek bevinden zich in een verkennende fase. Het is niet mogelijk nu al een zicht te bieden op de concrete aanpak en de verdere timing. U hebt bovendien zelf aangehaald dat een aantal elementen een invloed op een eventuele vergelijking hebben. Het gaat dan om veeleer kwalitatieve inschattingen die ook onderdeel uitmaken van het speelveld waarop alle actoren zich bevinden. Het is sowieso een complexe oefening al die elementen samen te brengen. Bijgevolg is er geen eenduidig antwoord op de vraag of de

private uitbetalingsactoren efficiënter werken dan de publieke uitbetalingsactoren. Indien we enkel kijken naar het aantal kinderen in verhouding tot het aantal voltijdse equivalenten, zouden we tot een spontane inschatting kunnen komen, maar als we kijken naar de werkingskosten in verhouding tot het uitbetaald bedrag, blijkt het voor de fondsen en private uitbetalingsactoren ongeveer gelijk te lopen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, ik ben blij met uw antwoord. Het moet de bedoeling zijn dat de continuïteit van de dienstverlening tijdens de evolutie naar een uitbetalingsactor gegarandeerd blijft. In een eerlijke evaluatie moeten, naast de kwantitatieve elementen, zeker ook kwalitatieve zaken worden opgenomen.

Het is belangrijk dat de uiteindelijke uitbetalingsactor, wie het ook moge worden, laagdrempelig werkt, alle uitbetalingen tijdig en correct kan uitvoeren, zeker met betrekking tot zwaardere dossiers, zoals schooltoeslagen en sociale toeslagen, en de meest kwetsbare gezinnen intensief kan bijstaan en informeren over de uitbetalingen. Voor ons is die kwaliteitsvolle dienstverlening zeer belangrijk. Dit staat soms boven de snelle afhandeling van de dossiers. Ik ben blij hier te mogen vernemen dat u die visie deelt en dat u de evaluatie zult afwachten voor er voorafnames komen.

We hebben hier al verschillende keren over het groeipakket gediscussieerd. Heel die hervorming is een gigantisch ingewikkeld en complex gegeven. Er zijn zeer veel positieve elementen, zoals de automatische rechtentoekenning. Als we inhoudelijke bedenkingen hebben, wordt telkens naar de evaluatie van het groeipakket verwezen. Als we suggesties doen, moeten we de evaluatie afwachten. Ik vind dat dit hier ook moet gebeuren. Als we langs een kant zeggen dat we de evaluatie afwachten, moet dat langs de andere kant ook gebeuren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, de burger wil vooral een goede dienstverlening en een juiste, snelle en correcte uitbetaling. Dat is voor de burger de kern. Of die uitbetaling nu door Infino, KidsLife, MyFamily, Parentia of FONS gebeurt, zal de burger eigenlijk worst wezen. We moeten eerlijk zijn.

Wat we nu wel zien, is dat burgers die met elkaar over het groeipakket spreken soms in een Babylonische spraakverwarring terechtkomen. Waar moet hij terecht met zijn vraag? Hij zit op het werk en een collega zegt dat hij een vraag heeft. Hij belt dan, maar krijgt te horen dat hij de verkeerde gebeld heeft en dat hij zijn uitbetaler van het groeipakket moet bellen.

We hebben ook de efficiëntiestudie van Deloitte, waarin is geconcludeerd dat wordt gekozen voor een publieke uitbetalingskas en niet voor een hybride systeem dat als compromis uit de bus is gekomen. De basis van de evaluatie moet vooral de vraag zijn wat het beste systeem is. Het beste systeem is het systeem waarmee we de meeste middelen voor uitbetalingen overhouden en het minst aan de systeemwerking betalen. Er moet vooral een uniforme toepassing en duidelijkheid zijn.

Minister, het is voor uw communicatie gemakkelijker af te spreken met een organisatie in plaats van met vier, vijf of zes organisaties die dit telkens anders interpreteren. Dit staat nog los van de IT-toepassingen, de schaalvoordelen en allerlei tussenstructuren.

De oproep van de N-VA is duidelijk. We hebben in het Vlaams regeerakkoord een heel duidelijke passus opgenomen over hoe de evolutie naar een uitbetaler moet lopen en om wie het dan gaat. Dit past in de continuïteit, de maximale duidelijkheid, de zekerheid en de kostenefficiëntie voor de burger.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Het klopt dat mensen baat hebben bij een efficiënte en correcte uitbetaling. Het wordt inderdaad soms heel erg complex. Zeker in Brussel, waar er verschillende uitbetalingsmechanismen zijn voor Vlamingen en Walen. Het is belangrijk dat er daarover duidelijkheid komt voor heel veel mensen.

Wijzelf betreuen de splitsing, maar goed, in 2023 gebeurt er dus blijkbaar een evaluatie. Minister, naast het feit dat mensen goed en correct worden uitbetaald, naast het feit dat er duidelijkheid heerst, wordt ook gekeken naar de loon- en arbeidsvoorwaarden van de mensen die bij die uitbetalingsactor werken? Wordt er samengezeten met de vakbonden om de discussie aan te gaan over welk soort uitbetalingsactor er komt?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, u zegt dat u het betreurt dat we die kinderbijslag uiteindelijk naar een groeipakket en naar de deelstaten hebben gebracht.

Was u deze middag aanwezig bij de presentatie van het rapport van de Vlaamse Ombudsdienst? Neen? Misschien had u daar dan toch aanwezig moeten zijn. Want die afwezigheid verbaast mij een beetje van nota bene iemand als u, met de sociale bekommernissen die u in de voorbije weken en maanden in deze commissie naar voren hebt gebracht – waarvan vele bekommernissen die we met elkaar delen. Want net deze ombudsman, deze Ombudsdienst heeft gezegd dat dit een schoolvoorbeeld is van hoe we automatische rechtentoekenningen kunnen geven aan mensen. Er worden tienduizenden jongeren meer bereikt dan vroeger het geval was, doordat we die hervorming hebben gedaan. De sociale toeslagen zijn enorm gestegen, meer dan vroeger het geval was. Ik raad u dus aan om dat rapport toch eens te lezen. Ik ben ervan overtuigd dat, als u daarin intellectueel eerlijk zou zijn, u zou zeggen dat die overdracht naar de deelstaten een goede zaak is geweest, omdat ze daarin een duidelijke sociale inslag naar voren hebben gebracht. Als de ombudsman zegt dat dit eigenlijk een voorbeeld is voor vele anderen, ook in Vlaanderen, dan kan ik hem daarin alleen maar gelijk geven.

We hebben bij die overdracht ook gekeken naar de achterliggende kostenstructuur, bijvoorbeeld van informatica. Ik zeg het even uit het hoofd: als ik me niet vergis, was de gemiddelde informaticakost, toen het vroeger federaal werd georganiseerd, 14 à 15 euro en is die kost nu gereduceerd tot een goede 5 euro. Ik heb het niet over de hele dienstverlening, alleen over de backoffice informaticakost. U hebt daar niets aan, de burger heeft daar niets aan. Maar het gaat daarbij over hoe we dat op een zo goed mogelijke manier, zo goedkoop mogelijk kunnen organiseren, zodat we zo veel mogelijk middelen aan de mensen zelf kunnen geven. 170 miljoen euro meer dan in het vorige systeem, zo blijkt uit de prognoses van Kind en Gezin. Dat heb ik hier al een paar keer gezegd.

Het is volgens mij een goede en sociale evolutie. Vooral voor de zwaksten, want daarover gaat het uiteindelijk: de duizenden en duizenden mensen die rechten hadden, maar die in het verleden niet hebben opgevraagd. Vandaag hebben ze die wel. Dat zadelt ons natuurlijk op met een geweldige factuur. En wij moeten ons engageren om die factuur ook te betalen. We zullen dat ook doen. Ook dat heb ik hier al gezegd.

We gaan hier niet een, maar vele stappen vooruit.

We zullen de engagementen die in het decreet en in het regeerakkoord zijn opgenomen, uitvoeren. Maar we zullen dat op een rustige manier doen, in overleg met de verschillende dienstverleners die dat vandaag aanbieden, en natuurlijk met een bekommernis voor het personeel. Want je kunt daar wel een theoretisch model naast plaatsen, maar uiteindelijk gaat het wel over mensen die die handelingen

moeten uitvoeren om de continuïteit van de uitbetaling ook in de toekomst te kunnen verzekeren. Dat heb ik van iedereen hier goed begrepen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Nogmaals bedankt, minister, ik ben echt tevreden met uw antwoord. Ik ben het helemaal eens met u en met collega Daniëls dat het de bedoeling moet zijn om zo efficiënt mogelijk te organiseren zodat er zoveel mogelijk middelen aan de mensen uitgekeerd kunnen worden en zodat we vooral in die sociale toeslagen zoveel mogelijk middelen kunnen steken. Ik ben ook blij dat u zegt dat u ook rekening wilt houden met het personeel en het personeelsstatuut in die evaluatie, eigenlijk met al die kwalitatieve zaken die in het persartikel van een van de meerderheidspartijen totaal over het hoofd zijn gezien – ze hebben het hier vandaag niet herhaald, dat is goed, het is beter om de discussie op een goede manier te voeren. Ik ben blij dat in de evaluatie niet alleen de kwantiteit, maar ook de kwaliteit van de dienstverlening meegenomen zal worden.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele, u krijgt een herkansing op 24 maart, wanneer de ombudsman hier zijn jaarverslag zal voorstellen.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik heb het wel gelezen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de transitie van de internaten van het GO! – 1529 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, het is vakantie geweest. Ik neem aan dat u minder van de vakantie hebt kunnen genieten dan gewoonlijk. Mijn vraag gaat over de buitenschoolse opvang voor kinderen in het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Vanaf 1 september 2015 staan acht internaten in het buitengewoon onderwijs in voor het verblijf en de begeleiding van hun internen op de schoolvrije dagen.

Er is een transitieperiode voorzien die oorspronkelijk zou lopen tot 31 augustus 2018. Die is nog eens voor drie jaar verlengd tot 2021. In die transitieperiode is een beheersovereenkomst afgesloten voor die internaten met permanente openstelling (IPO's) om hun plaats in de integrale jeugdhulp te zoeken. Die beheersovereenkomst stipuleert eigenlijk de vereisten voor de steun die de IPO's kunnen ontvangen enerzijds, en de capaciteit en andere voorwaarden waaraan ze moeten voldoen anderzijds. Die is afgesloten met de minister van Onderwijs en met de minister van Welzijn.

Ondertussen loopt die beheersovereenkomst en loopt er ook een intensief traject waar die acht IPO's zich schikken naar de vereisten van Welzijn, zoals gesteld in de beheersovereenkomst. Maar er heerst nog heel wat onzekerheid over de vraag of er aan het einde van die transitieperiode een erkenning zal volgen door Welzijn. In het regeerakkoord en in de beleidsbrief staan daarover een aantal dingen die duidelijk zeggen dat er genoeg middelen moeten zijn om die IPO's te ondersteunen, wat momenteel niet het geval is.

Mijn vragen gaan dan ook over de finaliteit van deze transitieperiode. Wat is momenteel de stand van zaken? En vooral, zal er tegen 31 augustus 2021, wat dus het

einde is van die zesjarige periode, een duidelijke oplossing komen vanuit Onderwijs en Welzijn voor de onderfinanciering van de internaten? Welke pistes worden op dit ogenblik bewandeld om te komen tot een definitieve oplossing daarvan?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De vorige Vlaamse Regering, meer specifiek de toenmalige ministers bevoegd voor Welzijn en voor Onderwijs, beslisten om deze transitie te continueren. En zowel de Vlaamse Regering als ikzelf, in mijn beleidsbrief, waaruit u citeert, hebben ons geëngageerd om hier verder werk van te maken.

Om de transitie goed te kunnen voorbereiden, hebben we in eerste instantie de beheersovereenkomst met de acht internaten met permanente openstelling, de zogenaamde IPO's, verlengd tot 31 augustus 2021.

Voor Welzijn betekent dit onder andere dat we ook de extra impuls van 350.000 euro continueren voor ondersteuning van deze IPO's om een goede positionering in het zorgcontinuüm van de integrale jeugdhulp voor te bereiden en om zich de kwaliteitsnormen en afspraken zoals gangbaar binnen de integrale jeugdhulp eigen te maken.

Vanuit Onderwijs werden ook maatregelen genomen in functie van de flexibiliteit en het bekijken van de financiering. Over die maatregelen, dat begrijpt u wel, kunt u het best in detail vragen stellen aan mijn collega van Onderwijs, die u welbekend is. Aan de gemengde stuurgroep, met vertegenwoordigers vanuit Welzijn en Onderwijs, op het niveau van zowel de kabinetten als de administraties, die daaromtrent werkt, heb ik gevraagd om ons de gepaste aanbevelingen aan te leveren richting 2021. U begrijpt dat ik daar nu nog niet vooruit op kan lopen.

Wat de timing en de aanpak betreft, verwijs ik naar mijn voorgaande antwoord. U hebt natuurlijk een punt als u stelt dat we dat naast de IPO's ook oog moeten hebben voor de achterliggende internaten, de MPI's van het GO! en hun specifieke uitdagingen. Ook dat zit in de scope van de stuurgroep.

Zonder vooruit te willen lopen op de voorstellen van de stuurgroep over mogelijke oplossingen hieromtrent: het verleden heeft in deze materie inderdaad al wel uitgewezen dat de discussie of internaten onderwijsinstellingen dan wel welzijnsinstellingen zijn, de voortgang in dit dossier niet altijd even evident maakte. Ik ben me daarvan bewust, ook de stuurgroep is zich daarvan bewust, en ik reken erop dat de stuurgroep dat meeneemt in haar voorstellen en daarbij voortschrijdend inzicht combineert met een wil om te slagen, waarbij zowel de dimensie onderwijs als de dimensie welzijn vooral wordt bekeken vanuit de belangen van het kind en de jongere die er verblijft, met daaruit voortvloeiend voorstellen voor een adequate financiering met inspanningen vanuit de beide beleidsdomeinen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik denk dat u de nagel op de kop slaat met uw laatste zin. Het gaat uiteindelijk over het welzijn van de jongere, over het ervoor zorgen dat die de nodige ondersteuning krijgt voor zijn specifieke noden. Of internaten welzijns- of onderwijsinstellingen zijn, of een hybride vorm zijn, is op zich niet de essentie van de zaak, maar dat zorgt er natuurlijk wel voor dat er momenteel heel wat onzekerheid heerst. Wij moedigen natuurlijk volop uw voorname aan om tot een definitieve oplossing te komen, zoals ook in uw beleidsnota staat. Ik zou gewoon willen vragen dat daarover op redelijk korte termijn zekerheid kan komen, want momenteel heerst ter zake heel wat onduidelijkheid, niet enkel over de internaten zelf, maar ook voor de jongeren en vooral ook voor hun ouders. Ik denk dat dit inderdaad samen met uw collega van Onderwijs moet worden aangepakt. Ik vraag alleen om tijdig, dus niet op het einde van de transitieperiode,

maar ruim daarvoor, tot duidelijkheid te komen, want nog eens een verlenging of een andere halfslachtige oplossing zou geen goede zaak zijn, noch voor de internaten, noch voor de jongeren die daar buitenschools verblijven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de gebruikers van rechtstreeks toegankelijke zorg – 1533 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik heb eerder een schriftelijke vraag gesteld over rechtstreeks toegankelijke zorg. Daaruit bleek dat in 2020 ongeveer 27.000 personen daarvan gebruikmaakten. Wat opviel, is dat ongeveer de helft van die mensen een handicapspecifieke code had bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) – een ticket, zoals men dat noemt – of bij de intersectorale toegangspoort. Iets minder dan de helft is dus niet bekend als persoon met een handicap bij het VAPH of de intersectorale toegangspoort.

Minister, heeft het VAPH een zicht op de problematiek van die helft, van die personen waarvan niet bekend was dat ze een persoon met een handicap zijn? Zo ja, wat is die problematiek, en kunnen die mensen ook een beroep doen op andere vormen van welzijnszorg? Zo niet, is het nuttig, zeker gelet op de wachtlijsten die er ook voor rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) zijn, om te bekijken wat de profielen van die mensen zijn, of ze onder RTH moeten vallen of eventueel kunnen worden geheroriënteerd naar andere welzijnsdiensten?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, het VAPH heeft geen zicht op de concrete problematiek en de zorgnoden van de cliënten van de RTH-diensten die enkel een beroep doen op RTH en nog geen vraag naar niet-rechtstreeks toegankelijke hulp of tussenkomst in de hulpmiddelen en woningaanpassingen hebben gesteld. RTH is bedoeld voor mensen met een handicap of een vermoeden van handicap die nood hebben aan handicapspecifieke ondersteuning. Er hoeft voor deze ondersteuning, die beperkt is in frequentie en intensiteit, geen toeleidingsprocedure doorlopen te worden. Zo wordt een laagdrempelige vorm van ondersteuning gerealiseerd met een minimum aan administratie voor de persoon met een handicap. Dat is de reden dat het VAPH en de intersectorale toegangspoort niet beschikken over handicapgegevens, maar in de praktijk wordt de ondersteuning wel degelijk geboden aan mensen met een handicap. Het is de verantwoordelijkheid van de erkende diensten RTH om erover te waken dat het gaat om mensen met een handicap of een vermoeden van handicap. De diensten zetten vraaggericht de RTH-ondersteuning in om aan de ondersteuningsvraag van de gebruiker te voldoen.

Net als alle burgers met een ondersteuningsnood kunnen ook personen met een handicap een beroep doen op reguliere vormen van welzijnszorg. De handicapspecifieke ondersteuning vanuit de RTH-diensten is aanvullend op de eventuele andere vormen van ondersteuning vanuit de reguliere sector.

Zoals reeds aangegeven in de vorige vragen heeft het VAPH geen zicht op de profielen van de RTH-gebruikers. De RTH-diensten daarentegen wel en zij dienen vraaggericht de middelen in te zetten. In de beleidsnota is er sprake van een verdere optimalisering van RTH, het opmaken van een RTH-plan maar ook het bekijken van het intersectoraal inzetten van ondersteuning. Er loopt ook nog

onderzoek naar de inzet van RTH-middelen. Conclusies uit dit onderzoek zullen meegenomen worden binnen een verdere optimalisering van RTH-regelgeving en praktijken.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik onthoud dat er voorlopig geen duidelijk zicht is maar dat dat eventueel nog kan komen in de nabije toekomst. Het is een efficiëntievraag. Ik weet dat efficiëntie voor sommige van mijn collega's een vies woord is maar ik denk dat dat essentieel is om een aantal dingen op te lossen die wij op verschillende domeinen zien. Ik heb ook een schriftelijke vraag gesteld over wat er allemaal in prioriteitengroep 3 zit. Dat is een andere problematiek maar daar heerst veel onduidelijkheid over welke soort zorg die mensen uiteindelijk echt nodig hebben. Hetzelfde geldt voor de groep die ik in deze vraag benoem. Ik denk dat een analyse daarvan heel nuttig kan zijn om te kijken of die mensen niet op een andere manier of via andere vormen van zorg die al bestaan, geholpen worden. Ik besef dat die gegevens niet aanwezig zijn bij het VAPH. Maar bij het analyseren van de profielen van de RTH kan misschien in de toekomst wel gekeken worden of wij kunnen – uitzuiveren is een slecht woord, tijdens de regeringsonderhandelingen is dat eens gevallen – analyseren welke mensen nog uitsluitend een beroep moeten doen op RTH of van welke reguliere vormen ze anders gebruik kunnen maken.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Bij de voorbereiding was ik op zoek naar het antwoord op uw schriftelijke vraag, collega. Ik heb daarbij het antwoord gevonden op een andere schriftelijke vraag, namelijk een vraag van collega van der Vloet. In dat antwoord is er sprake van een onderzoek van het VAPH naar het profiel. Dat onderzoek zou eind maart klaar zijn. Daarom vind ik het een beetje eigenaardig, minister, dat u niet refereert aan het onderzoek dat in uw antwoord aan collega van der Vloet wordt vermeld.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Het is begin maart.

Ann De Martelaer (Groen): Collega Vande Reyde heeft heel goed de vraag opgevolgd van de andere collega om het antwoord te krijgen. Ik was dus ook heel erg benieuwd naar het antwoord. Blijkbaar is er een onderzoek gaande of gebeurd.

Minister Wouter Beke: Collega's, prioriteitengroep 3 wordt in kaart gebracht. Daarbij hoort natuurlijk bijvoorbeeld ook de samenwerking met de centra algemeen welzijnswerk (CAW's). We zullen kijken wat daar uitkomt. We zullen bekijken waar we de middelen op de meest efficiënte manier kunnen inzetten en dat ook doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de relatie tussen kansarmoede en onderwijskansen – 1542 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik denk dat u het probleem wel kent. Ik heb trouwens een tijd geleden een gelijkaardige vraag aan uw collega van Onderwijs gesteld. U weet dat er cijfers zijn uit Limburg waarbij sommigen, waaronder ik, zeggen

dat er wel degelijk een relatie is tussen onderwijsachterstand enerzijds en het armoedeprobleem anderzijds. Ik heb in de schriftelijke versie van mijn vraag een aantal voorbeelden aangehaald, maar ik ga die hier niet herhalen om wat tijd te winnen.

De vraag die ik u eigenlijk wil stellen is of u, in tegenstelling tot uw collega van Onderwijs, erkent dat er effectief een relatie is tussen het armoedegegeven en onderwijsachterstand. Indien u daar akkoord mee zou gaan, bent u dan van plan om eventueel stappen te ondernemen om die armoede eerder te kunnen traceren, ook in schoolverband? Ik denk dat dat goed zou zijn.

Mijn vraag is wel gebaseerd op een Limburgse problematiek en op Limburgse cijfers, die trouwens op vijf jaar tijd niet geëvolueerd zijn. Ook vijf jaar geleden was er hetzelfde probleem. Maar bent u eventueel van plan om bepaalde stappen te zetten of een tracé te ontwikkelen, natuurlijk liefst samen met uw collega van Onderwijs, om het probleem van de armoede en van de leerachterstand aan te pakken? Ik zou zeggen: wat goed is voor Limburg, is ook goed voor de rest van Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De link tussen armoede en onderwijskansen is al langer bekend. Het is een van de redenen waarom in de afgelopen legislaturen door de Vlaamse Regering werd ingezet op de preventie en bestrijding van kinderarmoede. We hebben daarnet een discussie gehad over de automatische rechtentoekeningen. De hervormingen die we gedaan hebben door in het groeipakket ook de schooltoelagen mee op te nemen als automatische rechtentoekening, waardoor men veel meer kinderen op een automatische manier bereikt, dragen daar ongetwijfeld toe bij. Het is het beste bewijs dat we ons niet alleen bewust zijn van het feit dat er een link is, maar dat we ook maatregelen nemen en genomen hebben om daar een antwoord op te geven. De Vlaamse Regering plaatst binnen haar armoedebestrijdingsbeleid de aanpak van armoede bij gezinnen met kinderen hoog op de agenda. Een goede onderwijsloopbaan is immers ook voor kinderen die in armoede leven en opgroeien de beste garantie om zelf sterker aan hun volgende levensfase op de arbeidsmarkt te beginnen.

Dit verband is niet specifiek gelinkt aan Limburg. Limburger zijn zorgt niet voor armoede of achterstelling, maar dat is ook niet wat u insinueerde, hoop ik. Wel zijn er, zeker in bepaalde steden en gemeenten in Limburg, meer gezinnen die zich in een kwetsbare positie bevinden. Ook in de andere provincies, en in het bijzonder op plaatsen met een hoge concentratie aan mensen in armoede, zoals in de groot- en centrumsteden, is dit verband even sterk aanwezig.

Zowel in het Vlaams regeerakkoord als in mijn beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding staat aangegeven dat we extra zullen inzetten op vroegdetectie en preventie van armoede. De figuur van de lokale gezinscoach wordt hier specifiek aangehaald, maar ook de hervorming van de kinderbijslag, waar ik daarnet al naar verwezen heb. We bereiken daardoor in totaal meer dan 40.000 kinderen extra.

Tot slot vermeld ik ook graag het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal (GBO), waar de eerstelijnsdiensten, de centra algemeen welzijnswerk (CAW's), de OCMW's en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen proactief op zoek gaan naar kwetsbare personen met de bedoeling onderbescherming bij deze personen aan te pakken via onder meer actieve rechtenverkenning en hen te helpen bij het aanvragen ervan.

De concrete maatregelen zullen mijn collega-ministers en ikzelf verder uitwerken in het kader van de opmaak van het volgende Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). Dit plan zal tegen 1 oktober klaar zijn en aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd. De maatregelen in dit plan zullen voor heel Vlaanderen gelden.

Ik wil mij bij deze acties die ik opzet, niet beperken tot Limburg. Voor mij is het gegeven van hoge kinderarmoedecijfers belangrijker dan de locatie waar dit zich voordoet. Maar uiteraard zullen we zorgen dat we ook de steden en gemeenten in Limburg met hoge armoedecijfers bereiken met onze acties. Dat lijkt mij nogal vanzelfsprekend.

In het kader van de voorbereiding van het reeds vernoemde VAPA zal ik meermaals overleg hebben met mijn collega's, onder andere minister Weyts. Het is mijn intentie om dat ook nadien voort te zetten. Armoede kan enkel worden aangepakt via een geïntegreerd beleid, waarbij de diverse beleidsdomeinen sterk samenwerken. Dat is niet anders voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn. Zo is er nu al specifieke aandacht voor en intensieve samenwerking inzake de overgang van kinderopvang naar kleuteronderwijs, is er afstemming in het kader van het groei-pakket enzovoort. Het spreekt voor zich dat in het actieplan waaraan we werken, ook de specifieke uitdagingen in Limburg een antwoord moeten krijgen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Uiteraard is het niet de bedoeling dat dit alleen in Limburg zou gebeuren. Alleen wou ik toch eens toetsen wat uw antwoord is betreffende die relatie. Ik verwijs naar een specifiek project dat in Limburg zal worden opgezet, namelijk SALK 2.0 (Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat), wat dan wél typisch Limburgs is. Ik hoop natuurlijk dat daar, binnen het algemeen beleid in Vlaanderen dat u samen met uw collega's zult uittekenen voor de aanpak van de armoedeproblematiek, ook specifieke aandacht en de nodige middelen naartoe zullen gaan.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Het probleem rijst inderdaad niet enkel in Limburg. Ik zag ook dat de minister van Onderwijs inderdaad heeft gehamerd op de taalachterstand. Wie heeft er taalachterstand? Meestal zijn dat de vreemdelingen, de nieuwkomers, zoals ze nu heten. Die komen nogal dikwijls in armoede, met taalachterstand, onderwijsachterstand. We zien dat overal. Het is ook daar dat er heel wat kwetsbare gezinnen zijn, zoals u dat noemt. Ik denk dat dat inderdaad een probleem is dat zich in heel Vlaanderen aan het voordoen is. Ik heb even gekeken op www.statistiekvlaanderen.be: de twee Limburgse gemeenten die de collega in zijn vraag aanhaalde, Genk en Maasmechelen, zijn inderdaad twee koplopers, met 12,5 procent en 19,18 procent vreemdelingen. Bij Kind en Gezin zie ik dat bijna de helft van de kleuters in deze gemeenten moslim zijn. Dan denk ik dat we deze correlatie, deze relatie met onderwijsachterstand en ongekwalificeerde uitstroom toch ook onder ogen moeten durven te zien. Daaraan zou dringend iets moeten worden gedaan.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Minister, ik ben blij met uw antwoord, want het is toch belangrijk dat we niet alleen de problemen in Limburg in kaart brengen, maar ook de andere. Ik ben ook blij te horen dat er in het VAPA dat zal worden uitgerold, voldoende aandacht zal gaan naar de specifieke uitdagingen die er toch wel zijn in diverse regio's waar armoede de bovenhand heeft bij sommige zaken. We moeten dat vermijden, en er moeten voldoende acties zijn in dat actieplan dat zal worden uitgerold. Minister, ik ben dus blij dat u daar ook de aandacht op zult vestigen.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, ik heb eind januari aan al uw collega-ministers gevraagd welke maatregelen zij binnen hun beleidsdomein zouden nemen inzake armoedebestrijding en -voorkoming. Ik moet zeggen dat ik van al uw collega's

een antwoord heb gekregen. Ik was daar enerzijds verheugd over, maar zij verwezen allemaal naar u. Ik kreeg dan van u een heel uitgebreid antwoord, maar tot mijn verbazing waren er enkel maar voor uw eigen domein een viertal lijnen en voor het domein van minister Dalle enkele concrete voorzetten. U verwijst ook naar uw actieplan, dat tegen 1 oktober 2020 klaar zal moeten zijn, maar als ik zo'n beperkt antwoord krijg, met dermate beperkte initiatieven of voorstellen of engagementen van uw collega-ministers, dan denk ik dat jullie als regeringspartijen nog veel werk voor de boeg hebben om tegen oktober 2020 met een goed, degelijk actieplan naar voren te komen. Ik ben niet alleen: net voor de krokusvakantie gaf het Kinderrechtencommissariaat op vraag van minister Dalle een spoedadvies over vijf prioritaire doelstellingen voor het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP). Het was pijnlijk om vast te stellen dat ook op dat vlak de kinderarmoede geen prioriteit was.

Minister, het is nog maar 3 maart, nog een aantal maanden voor oktober, maar ik zou echt willen vragen om een tandje bij te steken, misschien meerdere tandjes, om echt achter de veren van uw collega's te zitten en samen aan tafel te gaan zitten om een goed Vlaams actieplan uit te werken.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): De bezorgdheid van collega Vandenhove is terecht. Als Limburger deel ik die bezorgdheid ook. We hebben het hier in deze commissie al vaker over gehad: een goede detectie van en correcte cijfers over armoede zijn cruciaal. De aanpak moet daarop worden afgestemd. Die aanpak moet beleidsoverschrijdend zijn en een kader creëren dat niet alleen de jongeren, de scholieren in kansarmoede, maar ook de ouders emancipeert en empowert. Een goede kennis van het Nederlands – we blijven het belang daarvan herhalen –, ouders met een volwaardige job, een goede integratie en inburgering: die elementen beperken zich niet noodzakelijk tot uw bevoegdheden of tot de bevoegdheden van uw collega, minister Weyts. Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering. Alle overheden hebben hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik kom graag even tussen vanuit de insteek onderwijs en welzijn. De voornaamste en belangrijkste manier om kansarmoede te doorbreken, is niet geld geven aan gezinnen, maar wel ambitieus onderwijs. Als voormalig leraar in het beroepssecundair onderwijs (bso) en technisch secundair onderwijs (tso), kan ik zeggen dat de sterkste manier om uit die vicieuze cirkel te geraken, sterk onderwijs is. Ik wil dan ook een oproep doen aan alle beleidsniveaus en aan iedereen hier aanwezig. We hebben het over excellent en ambitieus onderwijs. Het zijn net die kinderen die thuis minder worden gestimuleerd die het meest vruchten zullen plukken van sterk en excellent onderwijs, van een stevige kennisbasis. Het zijn die kinderen.

Er wordt hier een relatie gelegd tussen hoge armoedecijfers en lage onderwijskansen. Collega's, de onderwijskansen zijn dezelfde. Maar het gaat er wel om die kansen maximaal te grijpen. En als er dan factoren zijn die maken dat het niet lukt – bijvoorbeeld het Nederlands, zoals collega's hier aanhalen – dan moeten we daar maximaal op inzetten. Ik neem aan dat er hier een grote consensus is om inderdaad ambitieus, excellent, uitdagend en sterk onderwijs, met een goede kennisbasis, uit te rollen in Vlaanderen. En daar kan ik alleen maar blij mee zijn.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, we zullen daar uiteraard aan werken. We hebben daarover in de Vlaamse Regering een aantal afspraken gemaakt. In het najaar, op de vooropgestelde datum, zullen we dit afwerken. De overlegmomenten

daarover zijn volop aan de gang, zowel met mijn collega van Onderwijs als met mijn collega van Wonen. We zullen het hebben over dak- en thuisloosheid enzovoort. We appelleren de verschillende collega's daarop. Als het werk klaar is, ben ik graag bereid om daarvoor, wat mijn gedeelte betreft, naar deze commissie te komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over woonbegeleiding in de sociale huisvesting – 1563 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): In de Gazet van Antwerpen van 6 februari 2020 stond te lezen dat een kwart van de sociale huurders nood heeft aan woonbegeleiding, terwijl maar 12 procent die effectief zou krijgen. Dat resultaat volgt uit een onderzoek van de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) Woonhaven, De Ideale Woning en het Sociaal Verhuurkantoor Antwerpen. Hierbij werden 1993 woningen onderzocht.

Volgens de verschillende bij het onderzoek betrokken maatschappelijk werkers en leefbaarheidsmedewerkers zou 25 procent van de huurders nood hebben aan woonbegeleiding. Het gaat dan om begeleiding van huurders waarbij bijvoorbeeld het correct betalen van rekeningen of algemene gedragsregels in appartementsblokken wordt aangeleerd of begeleiding die ervoor moet zorgen dat bepaalde huurders, waarvan vaak ook het vermoeden bestaat van psychiatrische problematieken, niet meer de oorzaak zijn van overlast en andere samenlevingsproblemen. De woonbegeleiding aangeboden vanuit het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) is hierin een belangrijke actor.

Bepaalde doelgroepen zoals dak- en thuislozen hebben een nog grotere begeleidingsnood. Initiatieven zoals het Zorghotel van het Antwerpse stadsbestuur proberen hieraan tegemoet te komen, door onder meer intensief in te zetten op de multiproblematieken die ze ondervinden en hen finaal te begeleiden naar de sociale huisvesting.

Minister, hoe vult u zelf het begrip 'woonbegeleiding' vanuit het welzijnsperspectief in? Hoe ziet het bestaande preventieve woonbegeleidingsaanbod er uit?

Bent u plan om hierin bijkomende stappen te ondernemen, eventueel in samenwerking met uw collega bevoegd voor Wonen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De woonbegeleiding is erop gericht personen vaardigheden bij te brengen, zodat ze in staat zijn om zelfstandig te wonen, uithuiszetting of thuisloosheid wordt voorkomen of personen snel opnieuw een huis en een thuis verwerven. Woonbegeleiding situeert zich op een continuüm, waarbij het kan gaan over het voorkomen dat woonproblemen escaleren, het zoeken van onderdak binnen het sociaal netwerk van de cliënt, het aanleren en versterken van de sociale vaardigheden in een ambulante begeleidingscontext of het aanbieden van onderdak, al dan niet gecombineerd met begeleiding.

De CAW's hebben een gedifferentieerd ambulant, residentieel en mobiel hulpverleningsaanbod voor personen met een woonproblematiek. De CAW's maken daarbij

een onderscheid tussen verschillende begeleidingsmodules. In de module 'preventie van uithuiszetting' wordt gewerkt aan de woonsituatie van de cliënt met de focus op het behouden van de woonst. In de module 'woonbegeleiding ambulant' woont de cliënt zelfstandig, maar wordt hij of zij daarin ondersteund en begeleid door het CAW. Binnen 'woonbegeleiding met verblijf' biedt het CAW naast begeleiding ook een tijdelijk verblijf aan. 'Housing First' is gericht op chronisch dak- of thuislozen die kampen met een verslavings- of een psychiatrische problematiek, waarbij deze doelgroep een permanente woonst en een langdurige begeleiding krijgt aangeboden, zoals in het Zorghostel in Antwerpen. Vaak is dit, zoals in Antwerpen, in samenwerking met het lokale bestuur. Andere initiatieven zoals dit van Oranjehuis vzw, waar onder meer met CAW Zuid-West-Vlaanderen wordt samengewerkt, richten zich bijvoorbeeld specifiek op de groep jongvolwassenen die dakloos zijn, in dakloosheid dreigen te belanden of als gevangenisverlater in een preciaire situatie zitten.

Binnen de begeleiding wordt samengewerkt met onder meer de sociale verhuurkantoren (SVK's), de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) en de gezondheidsactoren van het OCMW om gepaste hulp op maat te kunnen aanbieden. Binnen een aantal Housing First-projecten werkt men met dedicated teams waarin medewerkers vanuit verschillende organisaties de krachten bundelen.

Dit aanbod van de CAW's is complementair aan het aanbod voor mensen met een woonproblematiek van de OCMW's en van de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Ik heb hier in de commissievergadering en ook in de plenaire vergadering al aangegeven dat ik samen met mijn collega Diependaele een globaal plan dak- en thuisloosheid voor deze legislatuur zal uitwerken. De timing voor dit plan loopt parallel met het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Dat betekent dat het globaal plan klaar zal zijn tegen oktober van dit jaar. In dat plan zal er ook expliciete aandacht gaan naar de preventie van uithuiszettingen.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Ik heb nog een bijkomend vraagje. Ziet u ook mogelijkheden om bijkomende uitbreidingen van preventieve woonbegeleiding, eventueel voor de private huisvesting, te realiseren? Hoe ziet u dat zelf?

Ik hoor u ook een aantal voorbeelden opnoemen van begeleiding bij dak- en thuisloosheid, van zwaardere problematieken, ook het voorbeeld van het Zorghostel in Antwerpen. Ziet u dat zelf ook als een mogelijke blauwdruk voor een eventuele uitrol in andere centrumsteden of in de rest van Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): De woonbegeleiding voor kwetsbare huurders is uiteraard heel belangrijk, maar ik denk dat het ook belangrijk is dat u daarover eens met minister Diependaele rond de tafel gaat zitten. Ik zie dat minister Diependaele de voorrang voor dak- en thuislozen bij de SVK's wil schrappen, terwijl dat ook een belangrijke vorm van woonbegeleiding is. Denkt u niet dat die beslissing om de voorrang voor dak- en thuislozen bij SVK's te schrappen, zorgt voor een groeiende nood aan begeleiding van nieuwe sociale huurders?

Daarbij aansluitend heeft minister Diependaele ook het Deense Skaeve Huse aangehaald om problemen met leefbaarheid op te lossen. Dat zijn woningen die bedoeld zijn voor personen die voor zware overlast zorgen in hun omgeving, eigenlijk een soort aparte, vrijstaande containerwoningen buiten de wijk. Ik vroeg mij ook af hoe u daar als minister van Welzijn tegenover staat in die context.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, ik wil me zeker ook aansluiten bij de vraag die hier is gesteld, niet in het minst omdat de woonbegeleiding een ontzettend belangrijke schakel is tussen hulpverlening en wonen, een soort hulpverlening met een stok achter de deur, net om die uithuiszetting te vermijden.

Minister, ik heb een soortgelijke vraag. Zowel in uw beleidsnota als door minister Diependaele wordt heel duidelijk ingezet op een nauwe samenwerking tussen Wonen en Welzijn. Is er al overleg geweest? Zoals de collega aanhaalt, bevinden veel van de problemen die we tegenkomen – gaande van uithuiszetting tot kwesties die we tegenkomen in de CAW's en de SVK's, die zullen worden ingekanteld in de sociale huisvestingsmaatschappijen SHM's – zich op het snijvlak tussen Wonen en Welzijn. Is er constructief overleg tussen de beide beleidsdomeinen, tussen u en uw collega van Wonen? We volgen dat immers graag verder op vanuit zowel deze als de andere commissie.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: In verband met de vraag naar de samenwerking, ook met de private sector, heb ik in mijn antwoord al verwezen naar de projecten van Housing First. Ook de 'social impact bonds' kunnen een stukje van het antwoord zijn. Ik heb ook verwezen naar Oranjehuis vzw, waarmee wordt samengewerkt. Ik denk dus dat er heel veel zaken zijn waarmee we kunnen zorgen voor maximale samenwerking.

Zoals ik heb gezegd, zijn we in contact met collega Diependaele om volgens de vooropgezette timing met de nodige voorstellen te komen.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Ik denk dat voorkomen nog altijd beter is dan genezen. Ik blijf een beetje hameren op die woonbegeleiding in de private huurmarkt. Ik ben schepen van Welzijn en zie in mijn eigen gemeente ook vaak dat mensen uit huis worden gezet na een procedure. Dat probleem is voor de buurt misschien dan wel opgelost, maar de kern van het probleem zelf bij die mensen geraakt niet opgelost. Ik ben dus echt wel een voorstander van die woonbegeleiding, en van iets meer woonbegeleiding, uitgebreid naar de private huurmarkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het onderzoek naar de vzw Ne(s)t – 1564 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, op 4 februari heb ik in deze commissie een vraag gesteld over een aantal verontrustende verhalen over vzw Ne(s)t die ons hadden bereikt. Bovendien verscheen er die dag ook een uitgebreid artikel in Humo, waarin drie meisjes die een periode verbleven in vzw Ne(s)t en enkele leden en ex-leden van de raad van bestuur hun beklag deden. Ze maakten melding van een aantal financiële wantoestanden, van pooiers die bij de vzw zouden binnen- en buitenlopen, waardoor er van ont-heemding geen sprake kon zijn. Ook werd er gewag gemaakt van het gebruik van drugs, en er was een gebrek aan pedagogische omkadering in de vzw, zo werd gesteld.

De raad van bestuur van vzw Ne(s)t besliste zelf om een crisismanager aan te stellen die weer orde op zaken moest stellen. Het agentschap Opgroeien heeft een onderzoek bevolen, waarvan u de resultaten nog moest ontvangen. Ook Zorg-inspectie zou een onderzoek voeren, om zowel de inhoudelijke werking als de

aanwending van de middelen door te lichten. De resultaten van die onderzoeken zouden in februari aan u worden meegedeeld.

Mijn vragen aan u zijn dan ook logisch. Wat zijn de resultaten van het onderzoek dat door het agentschap Opgroeien is bevolen en door Zorginspectie is uitgevoerd, en waarbij zowel die inhoudelijke werking als de aanwending van de middelen zouden worden doorgelicht? Welk gevolg zult u geven aan de resultaten van die onderzoeken? Zult u bijvoorbeeld opnieuw in subsidies voorzien voor vzw Ne(s)t en het project verlengen, of grijpt u in en stopt u ermee?

Minister, ik was op 4 februari ook sterk vragende partij voor een kwalitatieve bevraging. Ik denk dat het belangrijk is, en ik denk ook dat iedereen hier aanwezig die mening deelt, dat de opvang voor die slachtoffers van tienerpooierschap centraal moet staan. Als men dan gaat bekijken of iets werkt zoals het moet en of er vragen bij te stellen zijn, dan is het ook heel belangrijk dat we die mensen waarvoor we het doen, namelijk de slachtoffers van tienerpooiers die zijn opgevangen in Ne(s)t, ook bevragen over hun ervaringen daar, positieve en negatieve. Het was toen ook mijn vraag om de bestuurders en ex-bestuurders – meer dan de helft van de raad van bestuur is opgestapt – effectief te bevragen. Mijn vraag is of dit gebeurd is en wat de belangrijkste bevindingen waren.

Mijn tweede set vragen luidt als volgt. Ook de raad van bestuur zal een rapport afleveren waarin de uitwerking wordt gedaan van verschillende acties die aan de raad van bestuur zijn opgelegd om tegemoet te komen aan de bezorgdheden van het agentschap, namelijk het maken van bindende afspraken over het uitwerken van een pedagogisch profiel, het opstellen van grenzen om de veiligheid in het huis te optimaliseren en het creëren van procedures om te handelen wanneer deze in gevaar komen, het inzetten van een kwaliteitsvol personeelsbeleid en het versterken van de raad van bestuur. Is dit rapport ingediend, want dit moest in februari bezorgd worden aan het agentschap? Is er voldaan aan al de afspraken die moesten worden uitgewerkt? Kunt u in grote lijnen de voornaamste acties schetsen en hoe er is tegemoetgekomen aan de verschillende vragen?

Mijn derde set vragen gaat over de ex-leden van de raad van bestuur. Zijn zij onderzocht? Zo ja, wat waren hun voornaamste bemerkingen? Zo neen, waarom werden de bezorgdheden van deze mensen die dicht bij het project staan, niet gehoord?

Ik kom tot mijn vierde set vragen. Minister, tijdens de vorige bespreking heb ik benadrukt dat een ontheemde opvang voor zulke initiatieven een basisvoorwaarde moet zijn, want alleen zo kunnen die meisjes volledig worden weggehaald uit het milieu van tienerpooiers waarin ze zich bevonden en wordt het doel dat we hebben vooropgesteld, bereikt. Vorige keer bleek dat het adres reeds gekend is door een aantal tienerpooiers en dat dus het doel wat dat betreft toch moeilijk kan worden gehonoreerd. Ik herhaal mijn vraag van vorige keer: kan de huidige locatie van vzw Ne(s)t nog verder dienen aangezien het adres nu bekend is in het circuit en niet meer echt veilig is aangezien er vrij gemakkelijk toegang kon worden verleend aan tienerpooiers? Zijn er ondertussen stappen gezet om er bijvoorbeeld voor te zorgen dat dat laatste alleszins niet meer mogelijk is?

Mijn vijfde set van vragen: is er reeds een nieuwe versterkte raad van bestuur samengesteld? Zo ja, hoe is die samenstelling verlopen? Op basis van welke criteria? Wie zit er vandaag in?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Zorginspectie heeft de werking van vzw Ne(s)t inmiddels inhoudelijk en financieel doorgelicht. Momenteel worden de bevindingen van Zorginspectie in uitvoerige verslaggeving verwerkt; we kunnen bijgevolg nog geen conclusies trekken of uitspraken doen omtrent ons verder beleid ten aanzien van

Ne(s)t. Ik kan u wel bevestigen dat binnen die inhoudelijke inspectie ook meisjes die in de opvang verbleven, zijn bevraagd.

De raad van bestuur heeft inderdaad zijn voortgangs- en tussentijds evaluatierapport aan het agentschap bezorgd. Globaal gesteld komt de raad van bestuur tegemoet aan de vragen. Inzake het bestuurlijke zijn er stappen vooruit gezet omtrent het binnenbrengen in de werking van de principes van goed bestuur. Hiermee wordt onder meer bedoeld het definiëren van de rol en de bevoegdheden van de bestuursorganen, de verantwoording die afgelegd moet worden, de transparantie in de werking en de samenstelling van de bestuursorganen en in de financiën. Ook het personeels- en vrijwilligersbeleid komt hier aan bod.

Voor wat het inhoudelijke betreft, is er een theoretisch onderbouwd pedagogisch kader ontwikkeld, dat 'doorvertaald' wordt in operationele acties rond onder meer huiselijkheid, samenwerking en uiteraard de veiligheid, die vorm krijgt in onder meer de huisregels, de afspraken met externe partners, onder wie de politie, en de procedures bij crisissen.

We zullen dit rapport naast de bevindingen van Zorginspectie leggen om tegen eind maart een beslissing te nemen.

Er zijn contacten geweest met ex-leden van de raad van bestuur. Ze worden evenwel niet formeel bevraagd in de doorlichting door Zorginspectie. We zijn ervan overtuigd dat de drie lijnen waarlangs Zorginspectie werkt, met name de globale procedures, de toepassing ervan op casusniveau en gesprekken met meisjes, en het rapport van de raad van bestuur ons een goed beeld over de werking kunnen geven om een onderbouwde beslissing over Ne(s)t te nemen.

Tenzij we erin slagen het fenomeen van de tienerpooiers vroegtijdig uit te roeien, zou het mijns inziens naïef zijn om te denken dat tienerpooiers niet vroeg of laat de adressen waar slachtoffers verblijven, kunnen kennen. Ze zetten hun slachtoffers onder druk via andere jongeren of via de sociale media. En uiteraard deel ik uw mening dat dit een groot risico vormt voor de slachtoffers. Ik denk dat de slachtoffers zelf ook voortdurend in angst moeten leven als ze weten dat hun pooier hen opnieuw weet te vinden.

We proberen hieraan tegemoet te komen door te kiezen voor een sterk gedifferentieerd aanbod voor slachtoffers van tienerpooiers, en dit zowel geografisch als naar hulpverleningsvorm, van een beveiligd verblijf aan de ene kant tot laagdrempelige, kleinschalige initiatieven, zoals onthemingstochten, aan de andere kant.

Het inzetten op de veiligheid van slachtoffers is niet enkel in de kleinschalige initiatieven een aandachtspunt. Ook vanuit de meer beveiligde settings, en zelfs de gemeenschapsinstellingen, moeten er procedures uitgewerkt worden om hier passend in op te treden.

Ik zie overigens zelf nog mogelijkheden om rond de whereabouts van de slachtoffers naar de tienerpooiers toe tot een grotere geheimhouding te komen als de verschillende settings nauwer zouden samenwerken. Ik zal aan het Agentschap Opgroeien vragen om rond deze samenwerking een concreet initiatief te nemen. Wat de toekomst van de vzw Ne(s)t betreft is deze vraag ook uitermate relevant en maakt ze deel uit van de evaluatie naar de toekomst.

Wat uw vijfde set van vragen betreft, blijkt uit het tussentijds rapport dat er in maart 2020 gesprekken zouden zijn met potentiële bestuursleden. De criteria op basis waarvan zij bestuurders zullen worden, zijn: relevante ervaring als bestuurder van een vzw, voldoende pedagogisch onderlegd zijn om de visie van de organisatie te bewaken, financieel-juridisch onderlegd zijn. We kunnen dus op dit ogenblik nog niet mededelen wie die nieuwe leden zijn.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Dank u wel, minister. Als ik u goed heb gehoord, zegt u dat het rapport binnen is, maar dat u er nu nog geen conclusies aan wilt verbinden. Dat begrijp ik, maar ik had van u wel graag gehoord wat de grote lijnen zijn die in die rapporten staan. Dat kan toch geen geheim zijn voor het parlement.

Minister, u zegt dat de meisjes die daar verblijven, gecontacteerd zijn. Maar het gaat natuurlijk niet alleen over de meisjes die daar vandaag zijn, het gaat ook net over de meisjes die er niet meer zijn. Er zijn zeker een vijftal meisjes die nu bij andere mensen verblijven omdat ze niet meer welkom waren in Ne(s)t of omdat ze zich er zelf om een of andere reden niet meer goed voelden. Mijn heel concrete vraag aan u is: zijn die vijf meisjes ook gehoord? Volgens de informatie die ik heb, werden zij nooit gecontacteerd. Het lijkt me heel belangrijk om zowel de meisjes die er vandaag zitten en hopelijk goed worden opgevangen, te horen, als de meisjes die hun verhaal onder andere in Humo gedaan hebben, waarin zij een aantal praktijken naar voren brengen waar wij ons als parlement toch grote vragen bij moeten stellen. Ik wil u met aandrang vragen om ook hen te horen en te betrekken in dat proces. Ik vrees dat dit anders een proces zal zijn dat maar gedeeltelijke antwoorden zal geven.

Mijn derde punt: ik ben blij dat u mijn bezorgdheid deelt over de veiligheid bij de opvang van die slachtoffers en dus ook over de locatie van de opvang. U zegt dat, tenzij we tienerpooierschap helemaal uitroeien, we er nooit in zullen slagen om een adres 100 procent geheim te houden. Minister, ik heb het in de vorige legislatuur gezegd, en ik zal het nu nog eens tot treurens toe herhalen: in Franstalig België is er een opvanginitiatief dat Espéranto heet, waarvan ik mij sterk maak dat het adres niet bekend is bij tienerpooiers of dat ze er alleszins niet binnenlopen. Ik ben er op bezoek geweest, samen met Child Focus, samen met Minor-Ndako, en ik heb daar gezien op welke manier zij dat professioneel aanpakken om die meisjes ook effectief te ontheemden. Ik vind dat we daar wel wat van kunnen opsteken. Minister, ik zou u toch willen vragen om daar eens met verhoogde aandacht naar te kijken.

Ten vierde, wat de ex-bestuurders betreft, zeggen zij mij allen unisono dat geen enkele van hen gecontacteerd is. Het is wel gek dat, als je een audit doet van wat daar precies gebeurt en hoe de middelen besteed worden, je enkel gaat praten met diegenen die er vandaag nog verblijven of vandaag nog in de raad van bestuur zitten. Ik vraag u om met de meisjes te praten die daar om een of andere reden weggegaan zijn, ik vraag u om te gaan praten met de leden van de raad van bestuur – meer dan de helft – die opgestapt zijn omdat zij malversaties aan de kaak gesteld hebben. Ik wil graag weten of die info klopt, maar dan moeten ze natuurlijk ook die info kunnen geven. Minister, ik vraag u om in de maand die u nog rest vooraleer er beslist moet worden of het project al dan niet wordt voortgezet, ook die info te verzamelen. Dat lijkt mij cruciaal in dit dossier.

Minister, uiteraard blijven wij achter kleinschalige opvang staan die ontheemdend is en in een bijna familiale setting kan gebeuren. Daar blijft onze fractie absoluut een voorstander van, maar wij zijn absoluut tegen de praktijken die aan het licht zijn gekomen en waarvan u ons volgende maand dus zult vertellen of dat klopt of niet. Ik hoop dat u een aantal grote lijnen uit het dossier nu al zult toelichten. Ik vind dus dat we moeten inzetten op kleinschalige opvang, maar ook op het nodige professionalisme dat daarmee moet gepaard gaan.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, ik heb begrepen dat Zorginspectie het rapport volgens de geijkte procedures eerst aan vzw Ne(s)t bezorgt. Die krijgen dan enkele weken – twee weken, als ik me niet vergis – om daarop te reageren, en dan wordt het rapport definitief gemaakt. Dat zijn de geëigende procedures, en dat is hetgeen

waarop we wachten. Ik heb begrepen dat Zorginspectie ook een aantal vaststellingen heeft gemaakt wat een aantal ex-jongeren betreft. U verwijst naar Espéranto. U hebt dat bezocht. Espéranto is een gesloten opvangcentrum. Het feit dat u het hebt bezocht, geeft aan dat het een bekend adres is. Ik zeg niet dat dat geen mogelijkheden biedt. We zullen daar met verhoogde aandacht naar kijken.

We wachten echter dus eigenlijk het definitieve rapport daaromtrent af.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, misschien eerst eventjes over Espéranto. Het feit dat we het hebben bezocht, betekent natuurlijk dat er een adres is. Dat klopt. Anders zou het wel heel theoretisch worden. Je kunt daar echter niet zomaar naartoe. Zelfs toen wij daar op bezoek gingen, moesten wij op een bepaald punt wachten, waarop we dan werden opgehaald om daarnaartoe te worden gebracht. De brievenbus van dat opvanginitiatief staat ook niet op de plek waar het opvanginitiatief zelf is, en de omgeving waar het zich bevindt, is niet gemakkelijk toegankelijk. Meer zal ik er niet over zeggen, maar het feit dat ik het heb bezocht, wil niet zeggen dat het vrij toegankelijk is. Je kunt ter zake wel een aantal dingen doen die wij vandaag in Vlaanderen niet doen en waar ik wel heel sterk op aandring.

Minister, u hebt gezegd nog niks te willen vertellen over wat er in dat rapport staat omdat de vzw Ne(s)t zelf moet reageren, en dat vind ik ook goed, dat alle partijen worden gehoord, dat er dan ook een soort objectief rapport ligt waarin alle feiten staan: de feiten die in de media zijn verschenen en die veeleer à charge waren en de feiten à décharge, over de goede dingen die daar gebeuren, die er ook zeker zullen zijn. Als wat er in dat rapport staat echter niet de ervaring bevat van de meisjes die daar om een of andere reden niet meer zitten, niet de ervaring bevat van de bestuurders die zijn opgestapt omdat ze vonden dat er dingen gebeurden die ze niet in overeenstemming konden brengen met hun geweten, als ze niet de conclusies bevatten die een aantal ex-werknemers vandaag formuleren omdat ze daar niet langer aan wilden meewerken, dan vraag ik me af waarop Ne(s)t dan reageert. Dat blijft natuurlijk mijn essentiële vraag. Ik vind het heel belangrijk dat die drie partijen die ik net heb opgenoemd, worden meegenomen in dat rapport, zodat we kleinschalige opvang in de toekomst kunnen blijven ondersteunen, maar ervoor zorgen dat dat altijd op een professionele en goed omkaderde manier gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de open brief van werkgeverskoepels uit de zorgsector aan de Vlaamse Regering – 1578 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de open brief van vier werkgeverskoepels uit de zorgsector – 1581 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, op dinsdag 25 februari jongstleden bezorgden Zorgnet-Icuro, het Vlaams Welzijnsverbond, Zorggezind en SOM, de federatie van sociale ondernemingen, een open brief aan minister-president Jambon. De vier werkgeverskoepels, die samen toch meer dan tweeduizend organisaties in

Vlaanderen vertegenwoordigen en samen ongeveer 230.000 personeelsleden tewerkstellen, doen met die open brief een sterk appel. In de open brief doen ze een dringende oproep aan de minister-president, maar bij uitbreiding natuurlijk aan de hele Vlaamse Regering en natuurlijk ook in het bijzonder aan u, als minister van Welzijn, om het gezamenlijk doel van zowel de regering als de sector niet uit het oog te verliezen, en dat doel is een warm en zorgzaam Vlaanderen. Maar in de open brief klagen de werkgeverskoepels aan dat het momenteel niet de goede kant opgaat. De budgetten om het gemeenschappelijke doel te bereiken, zijn ontoereikend.

Ze verwijzen onder andere naar de vele alarmsignalen die verschillende media met de regelmaat van de klok laten weerklinken en de ongerustheid over het welzijn en de nood aan zorg in onze samenleving die de onderzoekers tonen. In hun niet-limitatieve opsomming gaat het over jongeren in kwetsbare opvoedingssituaties, mensen met een beperking, eenzaamheid, zelfmoordcijfers, familiaal geweld, vechtscheidingen en echtscheidingen. In de schriftelijke weergave van mijn vraag heb ik ze allemaal opgesomd.

In het regeerakkoord lezen we: "Wie hulp nodig heeft, laten we nooit in de steek. Voor de ondersteuning van kwetsbaren maakt de Vlaamse Regering de nodige budgetten vrij."

Deze regering wil onder meer verder inzetten op het optimaal benutten van de budgetten die vrijgemaakt worden. Dat is een doelstelling waar niemand tegen kan zijn, aldus de briefschrijvers. Dat is ongetwijfeld ook een breed gedragen oproep vanuit onze maatschappij en vanuit dit parlement: geen verspilling meer.

Maar deze regering moet ook de hand in eigen boezem durven steken. Zijn de gevraagde besparingsverwachtingen realiseerbaar door elk van de getroffen organisaties zonder kwaliteitsverlies? In deze commissie kwam dit onderwerp al geregeld aan bod. Is er bij iedereen nog voldoende marge om te besparen of zitten bepaalde ondersteunende organisaties al op hun tandvlees?

In de brief verwoorden de briefschrijvers het als volgt: "Structuren en bovenbouw zijn er net om sociaal werkers, zorg- en hulpverleners te ondersteunen en ontlasten, zodat zij op een kwalitatieve manier hulp kunnen bieden. Zonder bovenbouw is er ook geen vorming, coaching, teamwerking, digitalisering, administratieve omkadering. Zonder bovenbouw kunnen we niet voldoen aan de verplichtingen die de overheid oplegt over veiligheid, preventie, privacy, sociale zekerheid, fiscaliteit en publieke aanbestedingen."

Gelukkig zijn er in Vlaanderen ook veel vrijwilligers, heel wat mensen die zich belangeloos inzetten voor de zwakkeren in onze samenleving. Maar ook die hebben ondersteuning, een bovenbouw nodig.

De sector kijkt met argwaan de plannen van deze regering voor de samenleving en ziet op de lange termijn weinig goeds. Daarom uiten ze hun bezorgdheid via deze open brief. Om de doelstelling van een warm en zorgzaam Vlaanderen waar te maken, zijn investeringen vereist in plaats van besparingen.

Minister, zult u samen de Vlaamse Regering ingaan op de dwingende bezorgdheid van de vier werkgeverskoepels? Wilt u samen met deze regering het gevoerde beleid en de budgetten opnieuw bekijken in positieve zin?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, u hebt het vast al gemerkt: ik ben erg boos over het besparingsbeleid dat u doorvoert. En ik ben niet alleen. Komende donderdag zullen er duizenden mensen aan uw kantoor staan om te protesteren tegen uw besparingen. U staat stilaan helemaal alleen. Op de ministerraad zult u

misschien nog wel applaus krijgen voor uw ijskoud besparingsbeleid. (*Opmerkingen*)

Inderdaad. Maar ik kan u zeggen: in de samenleving snapt niemand nog hoe CD&V zo'n beleid kan doorvoeren en verdedigen. Ik vraag mij echt af hoe wereldvreemd een mens kan zijn. (*Opmerkingen bij CD&V*)

Ja, collega's. En uw wanbeleid neemt echt ongekeerde proporties aan. U blijft maar doorgaan met uw besparingen. U blijft maar doorgaan. U blijft zeggen: 'Het is allemaal zo erg niet.' En dat, minister Beke, terwijl iedereen die actief is in de sector, iedereen die zorg krijgt in de sector, tegen uw besparingsbeleid is. Het gaat niet alleen om mensen die zorg nodig hebben of die op een wachtlijst staan, het zijn niet alleen de werknemers uit de sector, het zijn nu ook de werkgevers van bijna alle Vlaamse zorginstellingen die protesteren tegen uw besparingsbeleid.

U bent blijkbaar bezig met een spelletje één tegen allen. Van de centra algemeen welzijnswerk (CAW's), tot het steunpunt Mens en Samenleving (SAM) en de instellingen voor mensen met een handicap of Jeugdzorg: allemaal zullen ze donderdag betogen. Volgens u om de verkeerde redenen, omdat 'ze het helemaal niet hebben begrepen'. U zegt keer op keer dat het eigenlijk geen besparingen zijn, maar investeringen. Maar het lijkt wel Dr Jekyll and Mr Hyde. Eerst komt u vertellen dat de besparingen eigenlijk fake news zijn, leugens. U zegt de hele tijd: 'Ik bespaar niet, ik investeer net.' (*Opmerkingen van minister Wouter Beke*)

Ja, dat zegt u wel. De dag nadien worden er inloopcentra voor daklozen gesloten. Ondertussen zijn al drie van die centra met sluiting bedreigd. Cruciale straathoekwerkers worden op straat gezet, verliezen hun job. Er zijn naakte ontslagen gevallen in de sector. Misschien moet u aan die mensen eens gaan uitleggen dat het geen besparingen zijn, maar investeringen: 'hallo, beste mensen, goed nieuws: door mijn fantastisch investeringsbeleid en de vele miljarden extra budget die ik voorzie in de zorg, bent u ontslagen, dat gaat de zorg alleen maar ten goede komen'. Dat is wat er vandaag gebeurt in uw investeringsbeleid. Maar u zegt dan: 'het is snoeien om te bloeien, we moeten nu eventjes op ons tandvlees zitten, eventjes een stap achteruit zetten om dan vooruit te kunnen springen'. Maar met 'snoeien om te bloeien' neemt u niet alleen het ijskoude en asociale besparingsbeleid van de N-VA over, u neemt ook het accent van collega De Wever over, want bij ons 'in 't stad' verstaan wij onder 'bloeien' 'bloeden'. Dat is effectief wat u momenteel aan het doen bent: met uw besparingen doet u de sociale sector bloeden.

Maar u hebt nog andere argumenten. U zegt dat u wel bespaart, maar enkel op overheadkosten, enkel op structuren, dat de dienstverlening daar niets van zal merken. U moet dan misschien eens nadenken of u kunt besparen op uw eigen overheadkosten. We hebben ondertussen geleerd dat jullie een luxueus en uitgebreid wagenpark hebben van wagens die per maand aan leasing meer kosten... (*Opmerkingen. Rumoer*)

Als u van heel de samenleving verwacht dat iedereen bespaart, dat iedereen efficiënter gaat werken, mag u ook eens beginnen kijken naar uw eigen kabinet. Met dat wagenpark kan echt wel wat overbodige kost weggesneden worden. Maar u zegt dat het enkel overheadkosten, enkel structuren zijn. Dan vraag ik mij af: dat inloopcentrum in Gent dat gesloten moet worden, zijn dat overheadkosten? Het inloopcentrum in Oostende dat bedreigd is met sluiting, zijn dat overheadkosten? Het inloopcentrum voor daklozen in Brussel-Bodegem, zijn dat volgens u overheadkosten? De meer dan 52 personeelsleden van het CAW, de psychologen, de schuldhulpverleners die momenteel hun job bedreigd zien, die moeten opstappen, zijn dat volgens u overheadkosten?

Maar er is nog een argument dat u steeds blijft gebruiken. Er zijn duizenden mensen die op straat komen donderdag, die zagezegd bang gemaakt worden. Ze zijn

effectief bang. Minister, u zegt dan dat er geen geld is. Dat is altijd het laatste argument: er is toch geen geld, iedereen moet nu eenmaal besparen. U zegt dat de zorg in Vlaanderen 4 miljard euro te kort komt om alle noden op te lossen: 'er is geen geld, we kunnen dat niet vinden, er is geen geld'. Maar ik vraag mij af: blijft u dat zelf effectief geloven? U leest zelf ook de kranten. Afgelopen week stond er in de krant dat er op een jaar tijd 172 miljard euro Belgisch geld versluisd wordt naar belastingparadijzen. Ik weet niet of u weet hoeveel keer 4 miljard euro in 172 miljard euro kan. Ik weet niet of u snel kunt hoofdrekennen, maar ik heb het berekend: 43 keer! 43 keer kan 4 miljard euro in 172 miljard euro. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Collega's, een beetje respect voor iedereen.

Kunt u afronden, collega Vandecasteele?

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik rond af. Misschien moeten we dat geld eens gaan zoeken in de offshore bankrekeningen van Fernand Huts en consoorten, om daar het geld dan te gaan halen. Het is gemakkelijk om daklozen op straat te laten slapen en inloopcentra te laten sluiten, maar er zijn inspanningen nodig van de allerrijksten in onze samenleving om geld te hebben voor de zorg. Als we het daarover hebben, is dat zogezegd populisme, dan mag dat niet gezegd worden. Minister Beke, we gaan dat hier blijven zeggen. Er gaan heel veel mensen op straat komen. Gaat u bezig blijven met uw besparingsbeleid? Want ze gaan op straat blijven komen. Ze gaan niet stoppen na 5 maart, ze gaan op straat blijven komen tot u uw besparingen effectief intrekt en aan investeringen begint te werken, want dat is nodig in de zorg.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Wij hebben een Ford C-Max, een Opel Astra en twee Volvo's, omdat die gemaakt worden in een bedrijf dat een plant heeft in België en Belgische werknemers tewerkstelt en Belgische belastingen betaalt. Ik weet niet of u daar iets tegen hebt, maar dat lijkt mij niet overdreven te zijn. Maar dat was niet de essentie van de zaak, denk ik.

Ik heb wel begrepen, collega Vandecasteele, dat u pleit voor een nieuwe staats-hervorming waarbij de regio's bevoegd zouden worden voor de fiscaliteit op het vlak van vennootschapsbelasting en personenbelasting. Dat is goed nieuws. Het gaat wel diametraal in tegen uw eigen partijprogramma.

Ik zit hier echter natuurlijk niet om uw partijprogramma te verdedigen. Ik zit hier wel om een aantal zaken naar voren te brengen die hier al dikwijls het voorwerp van debat zijn geweest. Ik heb echter begrepen dat u niet alleen het rapport van de ombudsman niet hebt gelezen, maar dat u ook het rapport van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) niet hebt gelezen. Dat is niet het rapport van de studiedienst van CD&V. Dat is ook niet het rapport van de studiedienst van de Vlaamse Regering. Dat zijn de sociale partners: dat zijn vakbonden, dat zijn werkgevers, dat zijn mensen waarvan u bij andere vragen dikwijls aan ons vraagt om mee in dialoog, in overleg te gaan om het nodige beleid uit te stippelen. Ik raad u aan dat rapport toch eens te lezen. Uit die analyse blijkt dat het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding een van de weinige is waar de investeringen in nieuw beleid groter zijn dan de besparingen. Enkel het bedrag van de uitgaven voor de lokale besturen ligt hoger dan dat voor dit domein. Er is voor 79 miljoen nieuw beleid en voor 58 miljoen euro aan besparingen in 2020. De nieuwe uitgaven liggen dus 36 procent hoger dan de besparingen, een evolutie die de volgende jaren alleen maar zal worden versterkt. Dat bevestigt de lijn dat er tegenover de gevraagde efficiëntieoefeningen een veelvoud is qua uitbreiding voor het zorg- en welzijnsbeleid.

U lamenteert hier al vele commissievergaderingen over de besparingen, niet alleen nu, maar de voorbije 5 jaar, de voorbije 10 jaar. De voorbije 10 jaar is de tewerkstelling in de welzijns- en zorgsector gestegen van 200.000 naar 350.000 mensen,

rechtstreeks en onrechtstreeks. Via een schriftelijke vraag heeft collega Schryvers gevraagd wat de voorbije 5 jaar – toen het budget ook is gegroeid, van 11 naar 13 miljard euro ongeveer – de bijkomende tewerkstelling is geweest die dat budget in de sectoren van zorg en welzijn heeft voortgebracht. Collega Schryvers, ik heb u daar in de krokusvakantie, terwijl anderen met vakantie waren en wij hard aan het werk waren, op geantwoord. Wel, dat is een toename geweest van 232.000 naar 254.000 mensen. Dat is een toename van bijna 10 procent. De voorbije 5 jaar zijn er 20.000 mensen meer aan het werk gegaan, omdat alleen al de voorbije 5 jaar – ik zal niet teruggaan naar de voorbije 10 jaar of vroeger – is ingezet op bijkomende capaciteit.

U spreekt over besparingen, alleen over besparingen. Ik zal niet zeggen dat er de voorbije vijf jaar geen efficiëntieoefeningen zijn gebeurd, maar daartegenover staat ook wel een uitbreiding van het budget voor Welzijn van 2 miljard euro. Dat staat voor bijkomende capaciteit en ook bijkomende werkgelegenheid, van om en bij de 10 procent.

In het interview in De Morgen dat ik heb gelezen, lees ik vooral een oproep om te investeren in de sector, omdat de noden groot zijn. Dat is ook exact wat we zullen doen. Tegen 2024 komt er boven op de indexering 1,2 miljard euro bij. Ik heb hier debatten meegemaakt waarin men zei dat het groeibudget van 550 miljoen euro er is om mijn bestaand beleid te financieren. Dat is niet het geval. Nonsens. Dat komt boven op de 600 miljoen euro waartoe was beslist, maar die de komende jaren zal worden omgezet in bijkomende capaciteit op de diverse terreinen. We spreken dus over 1,2 miljard euro. Ik heb hier in de commissie horen zeggen dat die 550 miljoen euro over indexeringen zou gaan, dat dat niet gaat over nieuw beleid. Dat gaat wel over nieuw beleid. Het gaat dus niet alleen over 550 miljoen euro. Het gaat over 550 miljoen euro plus 600 miljoen euro, en daarnaast ook nog eens meer dan 800 miljoen euro indexering. Het gaat dus wel degelijk over 2 miljard euro die erbij komt, de indexeringen inclusief. Als we die indexeringen weglaten – en daar moeten we het debat eerlijk over voeren – dan spreken we nog altijd over 1,2 miljard euro aan extra middelen die erbij zullen komen.

Deze middelen moeten ertoe leiden dat het hulpverleningsaanbod in de verschillende domeinen uitgebreid kan worden. Ik heb deze cijfers meermaals toegelicht in het parlement. U hebt de powerpointtabellen daarvoor opgevraagd; we hebben die hier ook toegelicht in het parlement. Vandaag ben ik al in gesprek met de verschillende sectoren, om te kijken hoe we die middelen het best kunnen inzetten in de verschillende domeinen. Want daaromtrent zijn we het hier allemaal eens: de noden in het domein van zorg en welzijn zijn groot, en zullen in de toekomst ook alleen maar toenemen. Ook dat heb ik vanaf dag 1 als minister van Welzijn nooit ontkend.

Ik lees aan het einde van de open brief van de werkgevers aan de Vlaamse Regering: "Maar gelukkig hebben we een gemeenschappelijk doel. Een warm en zorgzaam Vlaanderen. Waar voor iedereen een plaats is, en waar niemand er alleen voor staat. Een goed beleid op het vlak van welzijn en zorg is de hoeksteen daarvan. Dit vereist investeringen in plaats van besparingen."

Ik ben het daar ook wel mee eens. Ik zal de dialoog met de sectoren dan ook voeren, om te kijken hoe we dat investeringsbeleid de komende jaren verder vorm kunnen geven, waarbij we steeds het belang van de zorgbehoevende en de zorgverleners, die dag in, dag uit instaan voor warme zorg, voor ogen houden. Want ook dat heb ik van bij het begin benadrukt: de besparingen die nu doorgevoerd worden, mogen niet los gezien worden van de investeringen die we de komende legislatuur zullen doen. Deze investeringen worden slechts voor 15 procent gefinancierd door het opnieuw inzetten van middelen uit de eigen sector. U hebt hier slogans naar voren gebracht waarin u zei dat ik pas zal investeren omdat ik eerst op diezelfde middelen heb bespaard. Dat is niet het geval. Dat geldt voor 15 procent, maar niet voor de andere 85 procent. U hebt dus voor 85 procent ongelijk.

Dat bewijst mijns inziens dat we met deze Vlaamse Regering wel degelijk investeren in een warm en zorgzaam Vlaanderen. U hoeft mij niet te geloven, maar u mag het rapport van de SERV geloven; dat zijn de sociale partners van Vlaanderen.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Dat we dat hier vandaag nog mogen meemaken: de Partij van de Arbeid die een open brief van de werkgevers aangrijpt om de belangen van de werkgevers naar voren te schuiven. Ik denk dat dit de nieuwe slogan wordt: in plaats van 'Proletariërs aller landen' wordt het 'Werkgevers aller landen, verenigt u. De Partij van de Arbeid luistert'.

Als de werkgevers, na de betogingen en na het overleg dat ze ongetwijfeld met u en uw kabinet hebben gehad, met een open brief komen, dan is dat natuurlijk een noodkreet. Dan is dat ook omdat ze voelen dat men tekort zal schieten.

U citeerde daarnet uit de open brief, maar de volgende paragraaf is natuurlijk ook belangrijk. Daarin staat: "Wij vragen daarom met aandrang om de impact van uw besparingen in de verschillende sectoren onder ogen te zien en het gevoerde beleid opnieuw te bekijken." Je moet natuurlijk altijd een volledig citaat geven als je van de open brief van de indieners gebruik wilt maken.

Een van de ondertekenaars, mevrouw Margot Cloet, gedelegeerd bestuurder van de grootste koepel, Zorgnet-Icuro, zegt nog meer. Zij zegt in De Morgen dat de regering onze zorgsector niet genoeg kent. Dat is het probleem. En mevrouw Cloet is natuurlijk niet de eerste de beste. Zij is hier tot 2017 ook meermaals aanwezig geweest als kabinetschef van uw voorganger, Jo Vandeuren. Als zij zoiets zegt, dan luister ik. Dan zal dat ook wel een interessante stem zijn in het debat.

Mijn vraag is dan ook wat u zult doen om, samen met die hele ploeg, die hele Vlaamse Regering, de noden van de zorgsector beter te leren kennen. Want ik denk dat u ook uw collega's zult moeten overtuigen om de budgetten die niet worden opgebruikt, richting Welzijn te laten vloeien, richting de gezondheid van de Vlamingen. Hoe gaat u uw collega's daarvan overtuigen?

Mevrouw Cloet zegt in dat interview ook dat het budget niet elk jaar wordt opgebruikt, maar dat er grote noden zijn. Ze noemt onder meer investeringen in IT. In de beleidsnota van uw ploeg wordt heel veel naar IT-investeringen verwezen die moeten gebeuren. Ik denk dat dat ook een belangrijke schakel zal zijn om uw plan te kunnen uitrollen. Hebt u daar oor naar? Hoe ziet u dit?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, er gaan komende donderdag meerdere duizenden mensen aan uw kabinet staan om te protesteren tegen uw besparingen, omdat ze die voelen op het terrein. Ze moeten al heel lang besparen, het water staat hun tot aan de lippen. En opnieuw worden er van hen inspanningen gevraagd.

Het is onbegrijpelijk hoe u blind en doof blijft voor de signalen op het terrein, niet enkel van de mensen die zorg nodig hebben en van de mensen die er werken maar nu ook van de werkgevers. U blijft doof en blind en u blijft volhouden dat dit geen besparingen zijn maar investeringen en efficiëntieoefeningen. Uit de werkbaarheidsmonitor blijkt dat de werkstress in zorg en welzijn het snelste stijgt na onderwijs. In Vlaanderen, in een van de rijkste regio's ter wereld...

Minister Wouter Beke: Dat is niet dankzij uw programma.

Lise Vandecasteele (PVDA): In Vlaanderen moeten kinderen die in een moeilijke opvoedingssituatie zitten, 425 dagen wachten voor ze een plaats krijgen in een

jeugdvoorziening. De wachtlijst voor mensen met een handicap zal onder deze legislatuur nog groeien met 10.000 mensen en u blijft daar lacherig over doen. Ik heb uw CD&V-programma inderdaad gelezen en daarin schrijft u dat u het zelf goed wilt hebben maar ook bekommerd bent om de anderen. Ken u het gezegde: half werk is geen werk? Het eerste deel is mooi in orde. U hebt met uw ministerploeg een mooi wagenpark en een mooi inkomen. (*Rumoer*)

Daar worden mensen wel boos van. De nodige zorg voor de mensen komt er niet, mensen moeten wachten op zorg en de werknemers moeten keihard werken en krijgen de zorg niet geboden aan de mensen die dat nodig hebben. Tegelijk zorgt u wel voor een goed inkomen en voor een mooi wagenpark voor uzelf. (*Opmerkingen*)

Mensen zijn daar zeer boos over en pikken dat niet langer. Het wordt tijd dat er effectief investeringen komen en geen besparingen, want het is nodig.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, ik benijd u, niet zozeer om uw wagenpark maar wel om uw optimisme. Het gaat hier over een vernietigend stuk van heel belangrijke mensen uit de zorgsector en u haalt daar enkel het positieve uit. U zegt dit te lezen als een oproep om meer te investeren in de sector. Die mensen hebben het regeerakkoord en uw beleidsnota gelezen en zijn bezorgd omdat ze zien dat er tegen 2025 veel te weinig zal worden geïnvesteerd om de noden in de sector te lenigen.

Ik vind het pleidooi van Margot Cloet om die onderbenutting binnen welzijn beter aan te pakken heel interessant. Blijkbaar is er redelijk veel onderbenutting: 200 miljoen euro in 2018 en ongeveer 200 miljoen euro in 2019. Met dat geld of een deel daarvan zou al heel veel kunnen worden opgelost. Ik begrijp dat 0 euro onderbenutting niet mogelijk is maar 200 miljoen euro is veel geld. Als we dan zien hoe hoog de noden op verschillende plaatsen in de sector zijn, dan denk ik dat we ernstig moeten overwegen om een deel daarvan te gebruiken om bijvoorbeeld de besparingen op het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling of de besparingen op het preventief gezondheidsbeleid terug te draaien. Er is hier al gezegd dat de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg langer worden. Als een deel van het geld van die onderbenutting zou kunnen worden gebruikt om daarin te investeren, dan wordt dat op een goede manier ingezet.

Minister, bent u bereid om die piste ernstig te onderzoeken, te bekijken hoe we die onderbenutting kunnen verminderen en ervoor kunnen zorgen dat die op een betere manier kan worden aangepakt?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik heb met grote verbazing geluisterd naar de vragen die zijn gesteld. Het zijn natuurlijk heel relevante vragen over een belangrijk thema. Wanneer mensen uit de werkgeverssector of de zorgsector vragen stellen en open brieven schrijven, dan is dat hun goed recht. Er is ook een betoging aangekondigd. In deze commissie waar we samen moeten zoeken naar oplossingen en in deze georganiseerde democratie waarin we fundamenteel van mening verschillen over hoe een aantal zaken moeten worden opgelost, hoor ik keer op keer – en niet voor de grote camera's waar al eens extra woorden worden gebruikt om de uitzending te halen – parlementsleden uitspraken doen over het fundament van de zorg, over besparingen versus investeringen, over sectoren waar vandaag honderdduizenden mensen werken, en dat op één hoop gooien met uitspraken over de auto van de minister. Dat getuigt van het platste populisme dat ik al heb gehoord. Als u die toon blijft hanteren en dit blijft voeden, dan wordt dat op termijn gevaarlijk.

Dan stookt u niet alleen onrust in de sector, dan maakt u mensen bang, dan haalt u fundamenteën weg, dan haalt u geloofwaardigheid weg. U kunt hier op alle mogelijke manieren uw partijprogramma, uw voor mij verwerpelijke ideeën, brengen. Daarom zijn wij van compleet verschillende partijen. U hebt daartoe alle mogelijkheden. Maar vindt u het nu zelf verstandig wanneer het gaat over zorg, over de meest kwetsbaren, om hier in deze commissie, waar we serieus met elkaar kunnen babbelen, waar we tijd voor elkaar maken en waar we kunnen repliceren, dat te herleiden tot 'minister, u hebt wel een mooie auto'. Vindt u dat nu serieus? Ik zou erover nadenken welke rol u speelt als parlementslid. Als u daarop blijft doorgaan, als dat de toon wordt en u dat zaadje blijft planten, dan lost u niets op in de zorgsector, dan gaat u niemand helpen. Dan zet u misschien voor uzelf een campagne op poten maar dan maakt u bepaalde dingen kapot die ooit in onze zorgsector en in onze samenleving zo nodig zullen zijn, voor eender welke partij. Maar u, net zoals ik, kunt hier zeggen wat u wilt. Ik vraag u gewoon om er eens over na te denken of dat de toon is die u hier keer op keer wilt aanslaan.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik ben dit echt beu. Ik ben dit echt kotsbeu. Dit is een parlement onwaardig, die constante fakenewsshow van de PVDA, met nul intentie om tot oplossingen te komen. Het enige wat u hier doet, is mensen met een beperking, ouderen die zorg nodig hebben en jongeren met psychische problemen voor uw kar spannen om fotootjes en filmpjes op Facebook te kunnen plaatsen. Dat is het enige wat u hier doet. Schaamt u zich daar niet voor? U komt hier ongeveer een keer om de twee maanden langs in deze commissie, u hebt nog nul keer een oplossing voor een bepaald probleem aangereikt. Met mijn complimenten aan Groen dat ondanks zijn kritische input, dat geregeld wel doet. U hebt hier nog nul keer gezegd hoe u de wachtlijsten zou aanpakken. U hebt hier nul keer gezegd wat uw oplossing is voor het groeipakket, voor meer efficiëntie. U hebt nul intentie om dat te doen en dat interesseert u ook helemaal niet. Het enige dat u interesseert is om mensen die zorg nodig hebben, te laten passen in uw politieke fakenewsshow. Ik ben dat echt beu. U negeert staalhard de feiten die door de SERV – dat is inclusief de vakbonden die meewerken aan de aanbevelingen – naar voren worden gebracht. Die feiten zijn dat er in het domein Welzijn middelen bijkomen – 21 miljoen euro in 2020 – in plaats van afgaan. Voor de hele legislatuur komt er 550 miljoen euro bij. U moet stoppen met die zever! Er wordt niet koud en kil bespaard. Er komen middelen bij. En ja, daar worden keuzes in gemaakt. Dat is toch onze taak als politici! U doet dat natuurlijk niet want u doet ook niet mee aan het beleid. U zegt gewoon 'tralala' en praat over auto's van ministers enzovoort. Dat is geen politiek! Ga gewoon op Facebook en kom niet naar het parlement, dan zijn we van dat gezever af! In deze commissie werken wij eraan om de wachtlijsten weg te werken, om het systeem beter te maken, om te zorgen dat mensen zorg krijgen en de steun die ze nodig hebben. Echt waar, ik ben het echt beu dat we hier constructief met andere partijen discussies voeren terwijl u daar constant tussenkomt met uw fakenewsshow. Ik zou zeggen: schaam u en kom gewoon niet meer naar dit parlement. Kom hier gewoon niet meer terug, u kunt dat gewoon thuis doen!

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, is er iemand in deze zaal aanwezig die pro wachtlijst is? Neen. Als dat wel zo is, steek dan uw hand op. Neen. Is iedereen aan het proberen om die wachtlijsten op welke manier dan ook in te korten? Ja. En als we morgen een ongelooflijke overvloed hebben aan middelen, dan zullen we dat doen. En weet u wat deze regering heeft gedaan? We hebben gezegd dat je niet anders kunt dan proberen de werkzaamheid omhoog te krijgen. Waarom? Omdat het inkomsten genereert en die inkomsten kunnen we net gebruiken om die

wachtlijsten en die noden aan te pakken. Er is niemand, noch van de meerderheid noch van de oppositie, die die nood werkelijk niet ziet.

Mevrouw Vandecasteele, toen ik de vraag las die u had ingediend, dacht ik dat dit nog best een interessant debat zou worden. Kunnen we nog dingen brengen van de werkgevers die ook zelf op zoek gaan en aan wie wij ook dingen vragen om te doen, onder andere wat betreft de tussenstructuren? Maar neen. U komt hier tussen. Ik ben benieuwd welk filmpje we straks op Facebook zullen zien, hoe het geknipt is, hoe een aantal tussenkomsten van collega's van meerderheid en oppositie daar niet in zullen zitten. Ook het antwoord van de minister zal er allicht niet in zitten. En een aantal ambetante stukjes die u zelf hebt gebracht, zullen er allicht ook niet in zitten. U bent trouwens de F-35's vergeten! U bent ze vergeten!

Stel nu dat we meegaan in uw redenering, dat we de twee Volvo's verkopen, de Opel en de Ford, we verkopen ze. Heel boeiend! Wat gaat u daarmee doen? Ten eerste gaan we langer wachten op de minister. De minister gaat minder rond kunnen gaan in Vlaanderen. Dat zijn aankopen die over drie jaar gespreid zijn. Ik zal het kort uitleggen: dat is een eenmalige ontvangst waar u geen recurrente kosten, dat zijn de lonen, mee kunt betalen. Stop daar dus gewoon mee. En als u federale zaken wilt doen, heel fijn, heel tof, maar dan kan ik alleen maar de collega en de minister terecht op een andere plaats wijzen. Dus stop daar mee. Jammer, dit had een interessante vraag kunnen zijn, maar u hebt ze volledig om zeep geholpen.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, ik heb heel goed geluisterd naar uw antwoord. Wij willen vanuit onze fractie ook altijd echt meezoeken naar oplossingen. Maar ik wil toch de volgende situatie eens aan jullie voorleggen.

Stel nu, minister, collega's, dat u hevige heuppijn hebt en erg moeilijk stapt. De dokter raadt u een nieuwe heup aan, want anders ga je definitief in een rolstoel belanden. In het ziekenhuis erkent men de ernst van de situatie, maar men meldt u dat het jaarbudget voor heupoperaties op is. Misschien volgend jaar, misschien het jaar daarna, of binnen vijf jaar kun je geholpen worden. Stel u eens voor dat we in deze situatie zitten. Zouden we dit aanvaarden van onze gezondheidszorg, dat mensen met heupproblemen niet weten wanneer zij verder geholpen kunnen worden? Dat is iets dat we momenteel in onze eigen zorg- en welzijnsomgeving meemaken. Mensen met een handicap moeten wachten, hebben een probleem en weten niet wanneer ze aan bod komen.

Komen er middelen bij? Ja, minister, rekenkundig komen er middelen bij, maar ik denk dat er te weinig middelen zijn om alle zorg die onze Vlaamse maatschappij op dit moment stelt, in te vullen.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik stel vast dat u reageert met een verontwaardiging en gebrek aan oplossingen en een overvloed aan retoriek die u zelf verwijt aan de vraagsteller.

Collega, ik bedank u trouwens voor het compliment. Ik vind het fijn dat u noteert dat wij constructief aan oppositie willen doen, dat is ook echt zo, dat is gemeend. Oplossingen centraal stellen, goed bestuur en empathie, dat gaat voor mij en voor ons vanzelf.

Ik stel vast, minister, dat er op schriftelijke vragen nauwelijks antwoord komt, dat er op mondelinge vragen ook regelmatig niet wordt geantwoord. Ik merk ook dat collega Anaf van sp.a een van de weinigen is die hier wel inhoudelijk op ingaat buiten ons. Ik zou de minister en de collega's van de meerderheid erop willen

wijzen dat dit wel een vaststaand feit is. De sector is ongerust, de sector maakt bedenkingen, de sector heeft duidelijke berekeningen gemaakt en legt die neer. Ik stel voor dat u er gewoon op reageert en er goed bestuur tegenover stelt.

De voorzitter: Wat uw opmerkingen over schriftelijke vragen betreft, het Reglement dat zegt dat schriftelijke vragen binnen de maand beantwoord moeten worden. Als dit niet gebeurt, kunt u ze laten omzetten in een vraag om uitleg.

Celia Groothedde (Groen): Mag ik kort reageren, voorzitter? Het gaat vooral om het feit dat er zeer weinig inhoud in de schriftelijke vragen zit.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik heb een antwoord op een schriftelijke vraag van collega Schryvers hier gebruikt om het debat te stofferen met inhoudelijke gronden. Want je kunt natuurlijk proberen om met veel slogans aan politiek te doen, zoals u, collega Vandecasteele, daarstraks geprobeerd hebt. Ja, we wonen hier in een van de rijkste regio's, dat is niet dankzij u en uw programma, dat is ondanks u en ondanks uw programma. Dat we hier in een van de rijkste regio's wonen, maakt dat we inderdaad kunnen inzetten op Welzijn. Vergelijk eens hoeveel Vlaanderen inzet op Welzijn met wat er in Brussel gebeurt, met wat er in Wallonië gebeurt. Vergelijk dat eens in euro's, in centen en in procenten. Maak die vergelijking eens. Ik wil die uitdaging wel eens met u aangaan. U zou verschieten! *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Collega's, laat de minister antwoorden.

Minister Wouter Beke: Dat is één.

Twee, u kunt op een heel populistische manier spreken over dienstwagens. Ik denk niet dat dat op mijn departement 'grote stoef' is. Mochten we die nu allemaal verkopen, dan zouden we niet één persoon op de wachtlijst een rugzak kunnen geven. Wij doen niet aan dat populisme.

U bent een aantal commissievergaderingen niet geweest. U hebt hier de helft van het verhaal gemist. Ik ben wél in deze commissie geweest, om te zeggen dat ik naar de Vlaamse Regering ben gestapt om met Mozaïekbesluit 4 te beslissen dat we de komende jaren 12.300 mensen zullen helpen, 1700 mensen meer dan oorspronkelijk voorzien! 1700 meer, met maatregelen, moeilijke maatregelen. Dat zijn maatregelen die ik niet onder de mat wil vegen, maar niemand, noch van de meerderheid, noch van de oppositie, heeft die maatregelen in essentie in vraag gesteld. Dát is de realiteit.

U doet aan populisme, wij doen aan beleid. Wij zorgen ervoor dat er mensen worden geholpen. U maakt inderdaad de mensen bang, u maakt dat er mensen op straat komen en ongerust zijn. Als ik uw Facebookberichten zou beluisteren, dan zou ik ook bang zijn. U máákt de mensen bang. *(Opmerkingen van Lorin Parys)*

Dat is nergens voor nodig. Zullen we middelen genoeg hebben om iedereen op elke plaats de komende vijf jaar te helpen? Neen. Dat heb ik ook nooit beweerd. Zullen we het maximale doen om zo veel mogelijk mensen te helpen? Ja. Ik zeg het nog eens: ik ben hier in de commissie geweest met 550 miljoen euro uitbreidingsbeleid. Wat zei men toen? Dat dat niet eens zou volstaan om de aangegane engagementen te betalen. Voor de volgende vijf jaar gaat dat over 600 miljoen euro. Wel, die zullen wij betalen, samen met die 550 miljoen euro. Dat is dus bijna 1,2 miljard euro. We hebben op het einde van de legislatuur gekeken naar eenmalige maatregelen. Opnieuw hebben we miljoenen daarvoor naar Welzijn gebracht, om daar noden te lenigen.

Er is de vraag wat we met onderbenuttingen doen. Dat zijn de serieuze vragen. Dat bekijken we op dit ogenblik. Het is inderdaad zo dat er soms onderbenuttingen

zijn. De zesde staathervorming heeft er bijvoorbeeld voor gezorgd dat er een aantal onderbenuttingen waren omdat we met afrekeningen uit het verleden rekening moesten houden en bekijken hoe we daar precies mee zouden omgaan. We hebben echter onder andere van die onderbenuttingen gebruikgemaakt om personeelskosten die we niet hebben gedaan, te investeren in informatica. Dat is een zinvolle vraag. Dat moeten we durven bekijken, en dat hebben we in de voorbije periode ook al gedaan.

Er is hier ook gesproken over de werkbaarheidsmonitor van de SERV. Die zegt inderdaad dat de werkstress toeneemt. We hebben daar ook al eens een debat over gehad, ik veeg dat niet onder de mat, maar die zegt ook dat 85 procent van de zorg- en de welzijnsactoren geen probleem ondervindt op het vlak van werk-betrokkenheid, dat 84 procent geen probleem heeft met motivatie, dat 89 procent geen probleem heeft met de combinatie van werk en sociaal leven.

In plaats van daar karikaturen van te maken, laten we bekijken waar de problemen zitten, en die uitdaging wil ik graag met u aangaan. Laten we dan bekijken wat de reële, redelijke en realistische oplossingen zijn, want daar zullen de mensen mee vooruitgaan, diegenen die donderdag misschien op straat komen en die vele anderen die donderdag niet op straat zullen komen, maar die donderdag zullen werken voor al die mensen in kwetsbare posities.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, dank u wel. Het is natuurlijk een beetje jammer dat het onderwerp van de open brief, zijnde de steun aan de structuren en de bovenbouw, hier eigenlijk een beetje is verdronken. Het ging opnieuw over de wachtlijsten en wat weet ik allemaal. Daar hebben we inderdaad al heel wat discussies en heel wat vragen over gehad.

Maar goed, ik stel vast dat u zegt dat de overschotten inderdaad zullen worden aangewend voor investeringen in de sector. Dat stemt ons tevreden. De werkgevers zijn echter met een open brief gekomen. Zij kijken ook vooruit. Zij zien ook dat dit te kort zal zijn voor bepaalde sectoren. Ik denk dat u toch nog een tandje zal moeten bijsteken, samen met uw collega's van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Het is duidelijk dat ik hier vloek in de neoliberale kerk. *(Opmerkingen van Lorin Parys)*

Ik zeg dingen die ik blijkbaar niet mag zeggen. *(Opmerkingen)*

Ik word hier overladen met alle zonden van Israël: ik ben een populist, ik ben gevaarlijk, ik ben niet verstandig, ik maak dingen kapot. Welke rol speel ik eigenlijk als parlementslid? Dat komt zowel van CD&V als van Open Vld en de N-VA. Ik moet goed gek zijn, om het samen te vatten.

En ik kan blijkbaar enkel een goed parlementslid zijn als ik meega in jullie verhaaltje, jullie eeuwige riedeltje. Ze zijn ondertussen meerdere keren herhaald. Het gaat zagezegd niet om besparingen maar om investeringen. Het gaat niet om besparingen maar om efficiëntieoefeningen. Het gaat om besparingen omdat er nu eenmaal geen geld is. En dat mag ik blijkbaar allemaal niet in twijfel trekken. Ook die duizenden mensen die op straat komen mogen dat niet.

Ik zeg u dat die mensen dat niet langer pikken. Dat is net het probleem. In een rijke regio als Vlaanderen – een van de rijkste regio's ter wereld – zeggen wij dat we kinderen die thuis worden mishandeld, niet kunnen opvangen. En hetzelfde geldt voor mensen met een handicap. Onder uw beleid gaan ze met tienduizend

mensen extra in de wachtrij staan. Dat is de realiteit. Maar als ik dan spreek over waar we het geld moeten halen, dan ben ik plots een populist. Ik trek dat in twijfel, en mensen trekken dat in twijfel. 172 miljard euro stroomt weg naar belastingparadijzen. (*Opmerkingen van minister Wouter Beke*)

Minister, u zit met CD&V al tientallen jaren aan het stuur in het federaal parlement.

Minister Wouter Beke: En zo hebben we Vlaanderen tot een van de rijkste regio's van de wereld gemaakt.

Lise Vandecasteele (PVDA): U hebt die staatshervormingen zelf doorgevoerd. U hebt ervoor gezorgd dat de inkomsten van de uitgaven worden losgekoppeld. Welja, die inkomsten liggen federaal. En we moeten daar zorgen voor eerlijker belastingen. We moeten vermijden dat al dat geld naar belastingparadijzen gaat, zodat wij hier, in een van de rijkste regio's ter wereld, de zorg kunnen bieden aan de mensen die die zorg nodig hebben

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Suzy Wouters aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over nupraatikerover.be, de chatbox van de vertrouwenscentra kindermishandeling – 1580 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): De website www.nupraatikerover.be is een initiatief van de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK's). Het is een chataanbod waar minderjarige slachtoffers van kindermishandeling en misbruik al dan niet anoniem, herhaaldelijk en in hun tempo in gesprek gaan met een hulpverlener van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Brussel. Nog te veel jongeren durven niet te spreken over hun situatie. Ze raken daardoor geïsoleerd en de kans op meer en zwaardere gevolgen neemt toe. Iemand uit hun omgeving of een hulpverlener aanspreken, is vaak een te grote stap. Via chat gaat dat vaak een stuk gemakkelijker en drempelverlagend.

De chatbox blijft maar groeien: van 187 chatgesprekken in 2015 tot 600 in 2019. Meer dan 330 nieuwe oproepers vonden vorig jaar hun weg naar het hulpaanbod. De helft van de oproepers is tussen de 14 en de 18 jaar, waarvan 85 procent meisjes zijn. De chat is echter nog te weinig bekend bij de jongeren zelf, zo blijkt. De komende maanden gaat nupraatikerover.be op zoek naar influencers die op sociale media de werking van de chat steunen en bekendheid geven.

Minister, hoe evalueert u de werking en de bekendheid van nupraatikerover.be? Hoe beoordeelt u de samenwerking met het verdere hulpverleningsaanbod? Welke initiatieven wilt u desgevallend nemen om de werking en de bekendheid te helpen verbeteren?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Graag wil ik van de gelegenheid gebruikmaken om eerst en vooral de vertrouwenscentra kindermishandeling te feliciteren met het genomen initiatief.

Ze zijn erin geslaagd een medium te vinden dat nauw aansluit bij de leefwereld van kinderen en jongeren. Als ik lees dat men voor de verdere bekendmaking denkt

aan ervaringsdeskundige influencers, dan lijkt het initiatief me helemaal op de leest van deze doelgroep geschoeid. Het klopt inderdaad dat het aantal jongeren dat de weg naar de chatbox vindt jaar na jaar stijgt. Dat kan ik alleen maar toejuichen.

Door dit aanbod te realiseren, vallen er namelijk al heel wat drempels weg voor jongeren. Er gaat ook aandacht naar de gevolgen van wat hen overkomt en er wordt samen met hen verkend wat een volgende stap kan zijn om de kindermishandeling te stoppen en herstel mogelijk te maken.

De taboedoorbrekende documentaire 'Als je eens wist' was een goede gelegenheid om dit aanbod breder bekend te maken bij het grote publiek, en vooral bij de doelgroep die de chatbox voor ogen heeft, namelijk kinderen en jongeren zelf. Nupraatikerover.be biedt op die manier een mooie aanvulling op andere online-hulpverlening zoals de 1712-chat en de Awel-chat.

Het werkingsverslag 2019 van de chatbox verwacht het agentschap Opgroeien in mei.

Samenwerking met het oog op warme doorverwijzing en het maken van goede werkafspraken is een signaal van kwaliteitsvol werken, en dat kan ik alleen maar onderschrijven.

Het agentschap Opgroeien zal naar aanleiding van het werkingsverslag 2019 de werking en de bekendheid van nupraatikerover.be verder bekijken en in afstemming met het vertrouwenscentrum kindermishandeling onderzoeken of er nog bijkomende initiatieven nodig zijn, naast de reeds bestaande en het in het persbericht aangekondigde initiatief van de ambassadeurs, en deze desgevallend ook uitvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. In het regeerakkoord staat dat u de onlinehulp en de telehulp verder zult uitbouwen en dat kunnen wij alleen toejuichen. We zien dat er steeds meer gebruik wordt gemaakt van deze kanalen omdat jongeren via deze kanalen de stap veel gemakkelijker kunnen zetten omdat die kanalen laagdrempelig zijn. Ik ben dan ook heel blij met uw antwoord.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik heb twee korte vraagjes. Er komt een eenge-maakt digitaal kader voor de chatboxen en voor de hulplijnen zodat die doorverwijzing effectief kan gebeuren. Wat is daar de stand van zaken?

We hebben al veel gepraat over die openingsuren en over die chatbot die we zouden kunnen installeren wanneer er buiten de openingsuren wordt gebeld. Weet u of mensen die nupraatikerover.be willen contacteren op een moment dat dit niet bereikbaar is, hun weg vinden naar 1712? Dat lijkt me een relevante vraag, zodat we zeker kunnen zijn dat die mensen worden geholpen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Dat bewijst nogmaals dat 'Als je eens wist' een zeer waardevol programma is. Er praten veel meer mensen over, veel meer mensen zijn ermee bezig en willen er ook over praten. Ik maak me dan ook zorgen over de mogelijke ontslagen die door de besparingen zouden vallen bij het vertrouwenscentrum kindermishandeling. Er zal meer aandacht voor zijn en meer mensen zullen intekenen en hulp vragen. Meer mensen zullen een mogelijke zaak van kindermishandeling melden.

Minister, tijdens de plenaire vergadering hebt u gezegd dat de Kindreflex de besparingen van het vertrouwenscentrum zal opvangen maar dat is een vreemde

redenering want net door de Kindreflex zullen er meer aanvragen zijn en dus meer werk voor het vertrouwenscentrum kindermishandeling. En net nu zult u daar personeel laten ontslaan, dat lijkt me zeer contradictorisch.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Nupraatikerover.be is ondergebracht bij het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Brussel. Het is goed dat niet elk VK dat op zich doet. En wanneer men contact opneemt, weet men ook niet waar ze zijn ondergebracht. Het is zeker niet verkeerd, wel integendeel dat één VK die expertise ontwikkelt en daarop inzet. Doorverwijzen naar hulpverlening is natuurlijk één zaak, een andere zaak betreft echter het goed kunnen oplijsten en in kaart brengen van een aantal fenomenen en informatie die men krijgt om aanbevelingen te kunnen doen ten aanzien van het beleid. Op welke manier kan de informatie-uitwisseling die men krijgt via nupraatikerover.be worden gedeeld?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, het is fijn om opnieuw een pluim voor Brussel te horen. Dat is hier weleens zeldzaam geweest. Maar dit is toch weer een voorbeeld van een project in Brussel dat toont dat een proefproject heel goed kan worden uitgerold in zorg en welzijn. Dat heb ik al vaker aangehaald. Het is een punt waarop ik zal blijven aandringen bij u.

Ik wil even ingaan op de toegankelijkheid. Net wat betreft kindermishandeling is het heel belangrijk om in het weekend en tijdens de avonduren toegankelijk te zijn en te kunnen worden bereikt. Dat geldt niet alleen voor de chatbox, maar evengoed voor 1712. Dat punt werd hier al eerder aangehaald en blijft belangrijk.

Sta mij toe om wat dat betreft twijfels te uiten bij het idee van een chatbot. In trauma-behandeling is het heel belangrijk dat men met een stevige vertrouwensrelatie werkt en dat begint al tijdens dat eerste contact. Een chatbot kan al ongemakkelijk zijn wanneer het puur gaat om contact met een klantendienst. Als het gaat om een zo ontzettend gevoelig en belangrijk thema moeten wij er toch voor zorgen dat die vertrouwensrelatie vanaf het eerste moment kan worden geopend, op een menselijke manier.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, ik ben blij dat de sereniteit wat is teruggekeerd voor dit belangrijke debat.

We hebben samengezeten met de vertrouwenscentra kindermishandeling, om te bekijken hoe we ons in de toekomst kunnen organiseren.

Er is de vraag hoe we de verschillende kanalen kunnen samenbrengen. Daarvoor moeten we chatbox software aankopen. De vzw steunpunt Mens en Samenleving (SAM) heeft daartoe met succes een 'samenaankoop' georganiseerd. We hebben de ambitie om de vertrouwenscentra kindermishandeling samen met de ondersteuningscentra jeugdzorg beter op elkaar te laten afstemmen.

Naar aanleiding van dat overleg, mevrouw Vandecasteele, heb ik gevraagd of de inspanning die we nu vragen, alvorens we verdere investeringen doen, leidt tot ontslagen. En dat blijkt niet het geval te zijn. Dus u zegt dat hier, maar ik heb samengezeten met de directeurs van de verschillende vertrouwenscentra en dat blijkt niet zo te zijn. We zullen samen bekijken hoe we de komende jaren bijkomend kunnen investeren wat dat betreft.

Ik verwijs ook even naar het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling dat er is bij gekomen. Vroeger was er geen expertisecentrum en moest men om bepaalde

deelactiviteiten of initiatieven uit de grond te stampen, een beroep doen op een van de vertrouwenscentra. Nu is er het Vlaams Expertisecentrum Kindermis-handeling en kunnen we een aantal zaken op die manier uitrollen, waardoor het voor iedereen meer en beter toegankelijk is. Dat is de weg die we in de toekomst verder zullen opgaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over een inspiratiekader voor een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten – 1515 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, collega's, vorig jaar keurde het Vlaams Parlement hier het voorstel van decreet houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten goed. Dit decreet zal in werking treden op 1 januari 2021.

Het decreet beoogt kinderen zoveel mogelijk ontplooiingskansen en speelmogelijkheden aan te bieden buiten de schooluren en buiten de middagopvang op school, maar ook om ouders de kans te geven om te participeren aan de arbeidsmarkt of om een opleiding te volgen. Een derde oogpunt van het decreet is het bevorderen van cohesie en gelijke kansen. Het lokaal bestuur krijgt daarbij een belangrijke rol. Het krijgt namelijk de regie in handen om, in samenspraak met relevante actoren, een aanbod uit te bouwen van buitenschoolse activiteiten dat moet tegemoetkomen aan de drie doelstellingen die ik daarnet heb genoemd. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan kleuteropvang, kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

Zo zullen vanuit Vlaanderen aan de lokale besturen subsidies worden toegekend op basis van enkele parameters en indicatoren. Die twee indicatoren betreffen de mate waarin het lokaal bestuur kwetsbare gezinnen bereikt en de mate waarin het lokaal bestuur kinderen met een specifieke zorgbehoefte bereikt. Kind en Gezin kan ook een kwaliteitslabel toekennen aan organisatoren van kleuteropvang die voldoen aan de kwaliteitsvoorwaarden, waarvan een de toegankelijkheid betreft, met bijzondere aandacht voor kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

Met het oog op het belang van kwaliteit voorziet het decreet erin dat de Vlaamse overheid zorgt voor een inspiratiekader voor een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten en dit in samenspraak met relevante actoren en rekening houdend met de verschillende doelstellingen.

Nu de lente in aantocht is, zijn tal van ouders bezig met verlofplanning en dus ook met de organisatie van de kinderopvang tijdens de maanden juli en augustus, gedurende de periodes dat zij zelf geen vakantie hebben. Collega's, ik wil benadrukken dat er op het terrein tal van mooie en goede voorbeelden zijn van activiteiten die kinderen een leuke tijd willen bieden en die ouders toelaten te gaan werken of een opleiding te volgen.

Speelpleinwerking, allerlei kampen: er wordt naarstig gezocht naar mogelijkheden en ook al ingeschreven op het aanbod. Ook zien we de laatste jaren heel wat vernieuwende initiatieven ontstaan, zoals samenwerking tussen verschillende ouders. Zo las ik nog dat ouders van leerlingen van een lagere school uit het Antwerpse in

de zomervakantie gedurende een aantal weken samen kinderopvang organiseren. Ze nemen een beurtrol op zich om een of enkele dagen de opvang voor hun rekening te nemen en creëren zo gedurende een hele periode een soort kamp voor hun kinderen in een vertrouwde omgeving. Ze kunnen daarvoor ook een beroep doen op de infrastructuur van de school.

Minister, het decreet op de buitenschoolse opvang en de afstemming met buitenschoolse activiteiten zal ingaan op 1 januari 2021. Kunt u meer informatie geven met betrekking tot de voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten die hiervoor nodig zijn?

Op welke manier wordt vanuit Vlaanderen nu al werk gemaakt van het inspiratiekader zoals omschreven in artikel 10 van het decreet? Welke actoren worden daarbij betrokken?

Wanneer zou dit inspiratiekader klaar zijn en kan het aan lokale besturen worden voorgelegd zodat deze zo goed mogelijk van start kunnen gaan bij het in werking treden van het nieuwe decreet? Ik weet dat er in heel wat gemeenten voorbereidingen gebeuren en dat ook doelstellingen en acties zijn opgenomen in het meerjarenplan, wat niet meer dan normaal is.

Een belangrijk element in de uitvoering is het ontwerpen van een toetsingskader met betrekking tot het bereiken van kwetsbare gezinnen en kinderen met een zorgnood, en dit in het kader van het toekennen van een kwaliteitslabel en het verdelen van de subsidies. Op welke manier wordt hier werk van gemaakt?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten heeft niet alleen betrekking op het bevoegdheidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, maar ook op Onderwijs, Jeugd en Sport. Het agentschap Opgroeien regie neemt in nauwe samenspraak met de betrokken departementen en agentschappen het voortouw in de lopende voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten. Ook vertegenwoordigers van het brede werkveld, van de lokale besturen en van de gebruikers, namelijk de ouders en de kinderen, worden betrokken via een stakeholders-overleg in maart en mei.

De regelgeving die in voorbereiding is, betreft het kwaliteitslabel voor kleuteropvang, de regie, de samenwerking en de subsidiëring en ook de overgangsplannen. Wij streven ernaar om dit begin juli te agenderen op de Vlaamse Regering.

Momenteel wordt voorrang gegeven aan de juridische uitwerking van het decreet. Nadien zal er in samenspraak met de relevante actoren voor worden gezorgd dat het inspiratiekader er komt. Bedoeling is om hiervoor in de tweede jaarhelft een traject op te starten.

Het is niet mogelijk om hier nu al concreet een zicht op te geven. In elk geval zal de nodige aandacht gaan naar de procescommunicatie, zodat alle relevante actoren maximaal op de hoogte zijn van de voortgang.

Om een kwaliteitslabel te verkrijgen, zal een organisator van kleuteropvang moeten voldoen aan kwaliteitsvoorwaarden, waaronder de toegankelijkheid.

Ook het lokaal bestuur zal in het kader van zijn regieopdracht bijzondere aandacht moeten geven aan kwetsbare gezinnen, namelijk de sociale functie, en kinderen met een specifieke zorgbehoefte, namelijk de inclusie. Die regieopdracht omvat het beslissen over de besteding en de verdeling van de beschikbare financiële, personele, logistieke en infrastructurele middelen, waaronder de subsidie in het kader van het decreet.

Daarnaast is de uitdaging om de indicatoren te operationaliseren met het oog op de middelenverdeling over de lokale besturen. Bedoeling van het decreet is dat het subsidiebedrag dat een lokaal bestuur ontvangt, mede afhangt van de mate waarin het effectief kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte bereikt.

Artikel 16 van het decreet bepaalt dat in afwachting van de operationalisering van de indicatoren en uiterlijk tot drie jaar na de inwerkingtreding van dat artikel, dat wil zeggen 1 januari 2021, in de plaats daarvan de subsidie in elk geval mee gebaseerd wordt op het aantal kwetsbare gezinnen dat in de gemeente is gedomiciëerd. Al deze elementen maken voorwerp uit van de regelgeving die in voorbereiding is.

Tegen uiterlijk 1 januari 2024 zijn de indicatoren 'bereik van kwetsbare gezinnen' en 'bereik van kinderen met een specifieke zorgbehoefte' geoperationaliseerd.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik hoor dat er toch naarstig voorbereidingswerk gedaan wordt wat de uitvoeringsbesluiten betreft, en dit in samenspraak met de verschillende beleidsdomeinen, maar ook met heel wat actoren op het terrein, en dat is natuurlijk heel belangrijk. Ik zei het daarstraks al, er bestaan heel veel goede voorbeelden op het terrein. Het is bij de opmaak van het decreet ook echt wel een keuze geweest om gemeenten de regie te geven, zodat ze in afspraak met iedereen die bezig is met buitenschoolse kinderopvang en met al die naschoolse activiteiten in een gemeente, samen kunnen zorgen voor de afstemming en dat we geen te stringent kader wilden opmaken. Maar het is altijd goed om daar ervaringen te delen met elkaar, zodat niet overal de zoektocht opnieuw moet gebeuren en er uit goede voorbeelden van elkaar geleerd kan worden, vandaar het belang van dat inspiratiekader. Ik hoor dat dat er komt in de tweede jaarhelft.

Wat de indicatoren betreft, hebben we daar bij de besprekingen van het decreet toch wel serieus over nagedacht. We hebben gekozen voor de mate waarin kinderen uit kwetsbare gezinnen of kinderen met een bepaalde zorgnood bereikt worden, als indicator te nemen, en niet alleen het aantal gezinnen met kwetsbare kinderen of het aantal gezinnen met kinderen met een zorgnood binnen de gemeente, omdat die doelstelling natuurlijk voor een lokaal bestuur en voor een samenwerkingsverband op deze manier veel duidelijker is en concreter wordt. Ze worden eigenlijk ook mee beloond voor het resultaat en de mate waarin ze die gezinnen bereiken. Maar we hebben wel duidelijk de overweging gemaakt dat dat geen eenvoudige oefening is. Daarom hebben we ook wel wat meer tijd genomen en is er tijd tot 1 januari 2024. Maar, minister, is er een piste op welke manier dat wetenschappelijk onderbouwd zal worden? Het is toch wel belangrijk, denk ik, om dat op een goede manier uit te werken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik denk dat de buitenschoolse en dus ook de naschoolse opvang voor alle werkende ouders altijd een grote zorg is. Bepaalde initiatieven zijn heel snel vol, waardoor je als ouder dan op zoek moet naar een alternatief. Ik spreek uit ondervinding, vooral mijn vrouw dan, want die spreekt mij er dan over aan als iets niet gelukt is, en we het op die manier gaan organiseren, en ik ben altijd zeer blij dat zij daarin slaagt.

Er zijn toch twee belangrijke zaken die ik ook in het verleden al heb aangehaald, in het kader van 3 mei 2019, van het decreet, krijgen de lokale besturen nu die regie. Regie is belangrijk om ook alle overleg te organiseren, maar regie wil niet zeggen dat je die verantwoordelijkheid sowieso afschuift naar ergens anders. We

moeten een aantal lokale besturen erop wijzen dat zij daar in hun meerjarenplannen ook rekening mee houden.

Ik wil wel een warme oproep doen voor naschoolse opvang. Het is natuurlijk verleidelijk. De school is er, laat ons die infrastructuur absoluut gebruiken, maar laat ons niet de druk op de leerkrachten verhogen door automatisch te zeggen dat die school en die leerkrachten dan ook maar voor- en naschoolse opvang van 7 uur 's morgens tot 6 uur 's avonds zelf moeten beredderen en organiseren. Je hebt als gemeente dan de regie gedaan, er is een oplossing, maar we gaan ons wel verder in de problemen rijden, vrees ik, om leerkrachten te blijven vinden en de job haalbaar en draagbaar te houden. Vandaar mijn toch warme oproep om daar niet alleen de regie, maar ook het overleg en alle initiatieven daarbij mee te nemen, om ze niet voor voldongen feiten te zetten en desgevallend in de meerjarenplannen in de gemeenten ook verschuivingen te doen om ook effectief incentives te kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, het is goed dat dit thema hier weer aan bod komt, ook na vorige week, toen het al is aangehaald. Door onze manier van leven en werken is buitenschoolse opvang inderdaad heel belangrijk geworden, en in veel gevallen ook een nijpend probleem voor ouders. Het mag echter niet worden herleid, zeker niet in deze commissie en in ons beleid, tot alleen een plek om kinderen te zetten en te houden terwijl de ouders bezig zijn. Buitenschoolse opvang is ontzettend waardevol en belangrijk om ontwikkelingskansen te geven aan elk kind, maar vooral aan kwetsbare kinderen.

Ik zou graag mijn oproep van vorige week willen herhalen om hoorzittingen te organiseren in de commissie. Wij zullen inzake buitenschoolse opvang nog veel parlementair werk hebben, en het lijkt me zeer nuttig mochten we kunnen puren uit ervaringen van best practices, maar ook van academici en specialisten, die ons hier informatie en inspiratie kunnen bieden.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Schryvers, ik wil u nog eens bedanken voor het initiatief voor dit decreet, dat toch wel belangrijk legistiek werk is geworden, maar vooral ook toekomstperspectieven geeft. Ik wil u ook geruststellen, in de mate dat dat nodig zou zijn: we zullen dat goede werk dat daaraan is voorafgegaan, samen met de collega's hier, uiteraard maximaal voortzetten. Voor de implementatie daarvan zijn inspraak, betrokkenheid en draagvlak natuurlijk bijzonder belangrijk. Het gaat over een zaak waar inderdaad bijzonder veel ouders belang aan hechten. Ik ben mijn ochtend gestart om 7 uur bij een buitenschoolse kinderopvang. Dat was niet voor mijn kinderen, maar om op het terrein te kunnen zijn. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Ja, dat was met de auto. Excuses daarvoor.

De indicatoren zijn nog niet duidelijk. Die zullen we dus moeten bekijken, maar we zullen daar de nodige tijd voor nemen. We zullen bekijken hoe we binnen de afgesproken timing daar het beste werk van kunnen maken.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik kijk uit naar het vervolg.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het stijgende aantal jongvolwassenen dat een beroep doet op voortgezette jeugdhulp – 1531 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, collega's, uit cijfers van het Vlaams agentschap Opgroeien blijkt dat op 2 jaar tijd 15 procent meer jongvolwassenen een beroep doen op voortgezette jeugdhulp of hulp in een jeugdhulpvoorziening na hun 18e verjaardag. Zo steeg het aantal meerderjarigen in de klassieke jeugdzorg van 1573 in 2017 naar 1823 in 2019. Ook al zijn de cijfers voor 2019 maar voorlopig, ze tonen wel een evolutie aan. Die stijging is bovendien merkbaar bij alle typemodules.

Zowel onderzoek als de praktijk hebben al meermaals aangetoond dat jongeren die de jeugdhulp verlaten, vaker dan anderen te maken krijgen met thuisloosheid of meer nood hebben aan bijkomende ondersteuning om zelfstandig te wonen en te leven. Die kwetsbare groep verdient dan ook bijzondere aandacht. In dat kader zijn er de voorbije jaren al heel wat zaken gebeurd. Denk maar aan het actieplan jongvolwassenen, dat de stap van de jeugdhulp naar zelfstandigheid gemakkelijker moet maken. Ook werden de mogelijkheden verruimd voor jongeren die ook na hun 18^e verjaardag nog vrijwillige voortgezette jeugdhulp vragen. Nu blijkt dus dat steeds meer jongeren dat ook daadwerkelijk doen.

Volgens de woordvoerder van de afdeling Jeugdhulp bij het agentschap Opgroeien is de stijging een goede zaak omdat ze aantoonde dat jongeren zelf het bestaande en vernieuwde aanbod appreciëren en nuttig vinden. "Het actieplan jongvolwassenen zet net in op innovatieve vormen om de hulp aantrekkelijk en op maat te maken van jongeren in de scharnierleeftijd op de drempel naar een zelfstandig leven. Ook voorzieningen hebben dus bijgedragen aan deze evolutie", aldus de heer Bogaert. Het ging dan over kleinschalige wooneenheden.

Op 21 september 2018 heb ik met een aantal collega's een conceptnota ingediend met betrekking tot de voortzetting van hulpverlening als gerechtelijke maatregel voor jongeren die de meerderjarigheid hebben bereikt. In het regeerakkoord staat in dit kader dat bijzondere aandacht gaat naar de overgang van minderjarigheid naar meerderjarigheid, zodat een adequate opvolging van de jongvolwassene gewaarborgd blijft. In de beleidsnota klinkt het als volgt: "De doelgroep van jongvolwassenen verdient bijzondere aandacht. Innovatieve vormen van wonen en de afstemming met volwassenenhulp zijn daarbij prioriteiten, alsook de mogelijkheid tot verplichte verderzetting van de hulpverlening."

Minister, kunt u meer toelichting geven bij de evolutie van het aantal jongvolwassenen in de jeugdhulp? Bij welke modules is de stijging het duidelijkst, en bij welke het minst?

Hebt u zicht op de leeftijden van de 18- tot 25-jarigen die momenteel een beroep doen op voortgezette jeugdhulp? Hoe evolueert dit? Hoe verloopt de implementatie van de rondetafels voor jongeren die de leeftijd van 18 zullen bereiken?

Welke invloed heeft de toename van het aantal jongvolwassenen op de druk op de capaciteit in de jeugdhulp?

Op welke manier gebeurt de afstemming met de volwassenenhulp? Wordt er overlegd met de beleidsdomeinen Wonen – ik denk dan aan die innovatieve woonvormen –, Onderwijs en Werk, teneinde een naadloze overgang tussen jeugdhulp en zelfstandigheid voor te bereiden?

Is er een profiel van de jongeren die een beroep doen op de voortgezette jeugdhulp? Hoe zult u ervoor zorgen dat de meest kwetsbare jongeren, die het meest nood hebben aan voortgezette jeugdhulp, worden bereikt?

In de vorige legislatuur hebben we met de collega's van CD&V een conceptnota ingediend met betrekking tot de verplichte voortgezette jeugdhulp, waarnaar ik daarnet al verwezen heb. Op welke manier wordt er werk gemaakt van een kader waarbinnen dit mogelijk gemaakt wordt?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: In de vorige Vlaamse Regering is er beslist dat jongeren ook na 18 jaar nog op jeugdhulp moeten kunnen rekenen. Die beslissing helpt een aantal onder hen om nog iets langer in begeleiding te blijven.

In de praktijk zien we de stijging het sterkst in het residentiële jeugdhulpaanbod, de zogenaamde typemodules verblijf in combinatie met contextbegeleiding, en in de modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen. Bij de modules dagbegeleiding in groep in combinatie met contextbegeleiding en contextbegeleiding is er nauwelijks een stijging.

Ik verduidelijk hierbij nog dat bij de cijfers waaraan wordt gerefereerd, pleegzorg niet is vervat. Ook in de pleegzorg kenden we een groei van ongeveer 1000 18-tot 25-jarigen in 2017 naar ongeveer 1400 in 2019. Het gaat dus om een stijging van 400. Volledigheidshalve plaatsen we nog de kanttekening dat in deze cijfers ook de personen meegeteld zijn die vanwege een handicap in een pleeggezin verblijven.

Tot 2018 bestond de groep jongvolwassenen die een beroep deden op voortgezette jeugdhulp voor iets meer dan 70 procent uit 18-jarigen en iets meer dan 20 procent uit 19-jarigen. Jongeren vanaf 20 jaar maakten slechts 5 procent van de populatie uit. In 2019 merken we hier een evolutie: net geen 60 procent van de jongeren in voortgezette hulpverlening is 18 jaar, 22 procent is 19 jaar oud, ruim 10 procent is 20 jaar. De groep van 21-jarigen en ouder bedraagt 9 procent.

De rondetafels en de hiermee samenhangende groei- en ondersteuningsplannen werden geïntroduceerd met het actieplan jongvolwassenen. Voor de uitvoering van dit actieplan werden inhoudelijke richtsnoeren ontwikkeld die de jeugdhulpvoorzieningen handvatten aanreikten, voor onder meer de organisatie van de rondetafels. De wijze waarop deze richtsnoeren in de voorzieningen geïmplementeerd worden, wordt vanaf dit najaar door Zorginspectie in kaart gebracht.

In situaties waar de overgang van jeugdhulp naar zelfstandig wonen als zorgwekkend of complex wordt ingeschat en waarbij er geen evidente link meer is met een hulpaanbod, kunnen de regionale teams Continuïteit van het agentschap Op-groeien aangesproken worden om een rondetafel te organiseren. Het uitgangspunt is de uitbouw van samenwerking met de jongvolwassenen en relevante partners, waarin de doelen van de jongvolwassene centraal staan. In 2018 organiseerden de teams Continuïteit gespreid over Vlaanderen 135 van deze rondetafels.

Het is onmogelijk om eenduidig de druk op de capaciteit van de jeugdhulp toe te wijzen aan deze of gene factor. Wanneer we het over druk op de capaciteit hebben, moeten we ook wijzen op de impact van en de mogelijke correlatie met andere initiatieven: 1Gezin1Plan; initiatieven voor de opvang van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen; initiatieven voor de opvang van slachtoffers van tienerpooiers; en de opstart van delictgerichte contextbegeleidingen.

In het kader van het actieplan jongvolwassenen hebben we getracht om heel specifiek voor deze groep te anticiperen door de capaciteit te verhogen via de realisatie van 87 kleinschalige wooneenheden.

Morgen stellen we een primeur voor Vlaanderen voor: de social impact bond (SIB) 'Back on Track' die zich specifiek richt op jongeren zonder inkomen en huisvesting en die zich aanmelden voor nachtopvang en/of opvanginitiatieven van het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) en op jonge gevangenisverlaters. Het gaat telkens om jongeren die zich in een situatie van dreigende dakloosheid bevinden. Back on Track wil die jongeren bijstaan op het gebied van huisvesting, activering, netwerk, en het verminderen van recidive. Het doet dat vooral volgens de methode Housing First for Youth.

De komende drie jaar gaan we aan de slag met minimaal 133 jongeren. Het project is een samenwerking tussen Oranjehuis, BNP Paribas Fortis en het agentschap Op-groeien. Het zal wetenschappelijk opgevolgd worden door KU Leuven, zodat we meteen kunnen bekijken of en hoe we deze goede praktijken verder kunnen vertalen in het werkveld.

De afstemming gebeurt op twee niveaus. Ten eerste verwachten we dat een jeugdhulpaanbieder op casusniveau op alle relevante levensdomeinen werkt en daarvoor samenwerkt op lokaal niveau met de relevante actoren zoals u ze opsomt. Deze partners worden ook bij de ronde tafels betrokken. Zo biedt onder meer de type-module 'jeugdhulpverleners' van het CAW handvatten om een goede aansluiting te vinden op het volwassenaanbod. Maar ook vele sociale huisvestingsmaatschappijen of sociale verhuurkantoren doen inspanningen om rond dat thema mee te werken.

Op Vlaams niveau hebben we in het regeerakkoord onder meer de ambitie uitgesproken om in het kader van armoedebestrijding over verschillende beleidsdomeinen de krachten te bundelen in functie van kwetsbare doelgroepen, waaronder de jongvolwassenen. Dit zal onderdeel zijn van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) dat momenteel in ontwerp is.

We vragen dat voor elke achttienjarige die een vraag om voortgezette hulp stelt, in dialoog met de jongere een onderbouwde inschatting gebeurt voor er een verder traject in de jeugdzorg mogelijk wordt gemaakt. We vragen ook dat hulpverleners waakzaam zijn en zelf het initiatief nemen om verder hulpverlening aan te bieden wanneer zij de inschatting maken dat de jongere het risico loopt om maatschappelijke aansluiting te missen. We verwachten dat er minimaal ondersteuning nodig blijft op verschillende levensdomeinen en hebben daarover in het actieplan jongvolwassenen ook richtsnoeren opgenomen.

Wat het specifieke profiel van de jongeren betreft – zonder te willen stigmatiseren of volledig te willen zijn – observeren we dat het vaak gaat om jongeren met problemen op verschillende levensdomeinen, waarbij we nog onvoldoende eigen netwerk hebben kunnen ontwikkelen om hen te ondersteunen, en jongeren met een licht mentale beperking.

We zijn uiteraard op de hoogte van de conceptnota met betrekking tot gedwongen jeugdhulp in situaties waar verontrusting is en dit ook over de grens van de minderjarigheid heen. We zijn er ons van bewust dat ook professionelen op het terrein dit voor zeer kwetsbare jongvolwassenen in zeer specifieke situaties als een te verkenen piste signaleren. Daarom hebben we ook in ons regeerakkoord opgenomen dat de doelgroep van jongvolwassenen onze bijzondere aandacht verdient, niet enkel wat betreft innovatieve vormen van wonen en de afstemming met volwassenhulp waarover we het naar aanleiding van uw vorige vragen hadden, maar ook voor wat betreft de mogelijkheid tot verplichte verderzetting van de hulpverlening.

De problematiek is delicaat, vraagt om een goede afbakening van de situaties waarover het kan gaan en vraagt zeker ook betrokkenheid van de magistratuur.

Wat mij betreft, kan de draad van het werk dat hierrond werd geleverd, zeker worden opgepikt en kan het debat in deze commissie verder worden gevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Ik leer daaruit dat er niet alleen meer jongvolwassenen zijn in de jeugdhulp – zoals al duidelijk werd uit de cijfers van het agentschap – maar ook dat de jongeren die zich nog in de jeugdhulp bevinden, ouder zijn dan voordien. Dat is logisch omdat het mogelijk gemaakt is, maar het is toch opmerkelijk.

In die cijfers zitten niet diegenen die ouder zijn en nog in de pleegzorg blijven. Dat hebben we ook mogelijk gemaakt via deze commissie en ook dat is een belangrijk element.

Als je kijkt naar jongeren van 18 jaar – ik denk dat we er allemaal in onze omgeving hebben en ik heb er heel wat gezien als OCMW-voorzitter in mijn gemeente –, dan zie je dat die vaak zo kwetsbaar zijn, zeker jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp. Ze hebben vaak heel weinig houvast en context. Als je naar andere jongeren kijkt, dan vind je ze nog zo jong en hebben ze nog vaak raad en daad van de omgeving nodig tijdens het traject van studeren en van werk. Het komt er niet alleen op aan om ervoor te zorgen dat ze bepaalde financiële middelen hebben en een dak boven hun hoofd, maar er is zoveel meer nodig. Dat is zeker het geval voor kwetsbare jongeren die vaak al jaren binnen de jeugdhulp zijn opgegroeid en weinig mensen binnen hun familie of hun omgeving hebben om hen te ondersteunen. In die zin is het ongelooflijk belangrijk dat het actieplan jongvolwassenen er is gekomen en dat heel wat jongeren er een beroep op doen.

Mijn grootste bekommernis daarbij is dat de meest kwetsbaren bereikt worden. Dat zijn degenen die niet zelf zeggen dat ze in de voortgezette jeugdhulp blijven. Daar zijn verschillende inspanningen voor nodig. Zij die op 18 jaar op eigen benen willen staan, mogen niet helemaal losgelaten worden. Ze moeten altijd kunnen terugkomen. De regelgeving maakt ook mogelijk dat ze opnieuw een beroep kunnen doen op jeugdhulp. Ze moeten het alleen goed weten, wat een opdracht van informatie is, en ze moeten de weg er naartoe vinden en gesensibiliseerd worden. Ik wil u vragen dat daar zeker de nodige inspanningen voor blijven gebeuren.

Voor de heel kwetsbare groep van jongeren die echt geen beroep meer willen doen op jeugdhulp als gevolg van heel specifieke problematieken maar waarvan de hele omgeving en de mensen binnen de jeugdhulp en de magistratuur zeggen dat het onverantwoord is om ze zomaar los te laten, moeten we durven denken aan dat traject. Dat gaat om een heel beperkte groep. Ik weet wel dat het aflijnen van de voorwaarden niet eenvoudig is, maar we moeten daar wel durven denken aan een kader om iemand nog niet los te laten onder bepaalde verplichtingen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, proficiat met het afronden van de sociale-impactobligatie 'Back on Track'. Ik ben heel benieuwd naar de voorstelling morgen. Dat is mooi werk dat we in deze commissie samen vorm hebben kunnen geven door een decreet op sociale-impactobligaties goed te keuren. Het is heel leuk om te zien dat er concrete resultaten mee worden geboekt, zeker voor de heel kwetsbare doelgroep waar het zo vaak over gaat in deze commissie en waar we nieuwe innovatieve oplossingen voor nodig hebben. Ik kijk uit naar wat u morgen met de mensen van Back on Track zult voorstellen.

Ik heb nog een vraag over de rondetafels. We hebben in 2018 gezien dat een aantal dossiers zijn overgedragen naar 2019. Ik neem aan dat dit is gebeurd omdat de dossiers nog niet afgewerkt waren. Is dat in 2019 wel gelukt? Hebben we ook geleerd uit de dossiers die in 2018 niet afgerond konden worden?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, hebt u er zicht op hoeveel jongeren die een beroep doen op jeugdhulp na 18 jaar, voor het eerst aangemeld worden na de achttiende verjaardag? Er zijn een aantal jonge mensen die in hun adolescentie in moeilijkheden geraken en op zoek zijn naar hulp en begeleiding maar die niet in de thuiscontext kunnen krijgen. Welk aandeel van de jongeren kwam niet eerder in contact met de jeugdhulp?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, in oktober hebben collega Verheyen en ik een vraag gesteld over de sofaslapers. Specifiek daarover, aangezien ze toch een deel vormen van de kwetsbare jongeren, heb ik een bijkomende vraag. U hebt het toen gehad over een bevraging over sofaslapers die door de CAW's om de vier jaar zou worden uitgevoerd. Een continue registratie is er op dit moment niet. Hebt u het beeld bijgesteld dat een continue registratie wel een goed idee zou zijn?

U zei ook dat er maar om de vier jaar een bevragingsresultaat zou zijn bij de CAW's. Wanneer verwachten we de volgende resultaten daarover? De CAW's geven aan dat ze door de besparingen onder andere inzake outreachend werk en inzake het aantal mensen die ze kunnen onthalen, moeite zullen hebben om dat op peil te houden. Hoe betrouwbaar is zo'n bevraging nog als u de CAW's minder middelen geeft om mensen te bereiken? Dan kunnen we misschien het beeld krijgen dat er minder registraties zijn, en dan lijkt dat een positief beeld, maar in de praktijk kan het zijn dat we gewoon minder mensen bereiken met dit beleid.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Hier zijn een aantal specifieke vragen gesteld, waar ik graag op inga. Ik zal aan mijn diensten vragen om daar een antwoord op te geven, want ik kan dit niet zomaar uit mijn mouw schudden.

Collega Parys, wat Back on Track betreft en wat ik daar morgen over zal vertellen, heb ik in mijn antwoord al gezegd. Dat zal de richting zijn die het zal uitgaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de Woonzorglijn – 1560 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): De Woonzorglijn geeft informatie en advies en behandelt klachten over residentiële ouderenzorgvoorzieningen. Bewoners van deze voorzieningen, thuiswonende ouderen, hun familie, vrienden of kennissen en ook het personeel kunnen bij de Woonzorglijn terecht met allerlei vragen en klachten over een woonzorgcentrum, een assistentiewoning, een centrum voor kortverblijf of een dagverzorgingscentrum.

Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag van 9 januari 2020 bleek dat in 2019 in het online registratiesysteem van de Woonzorglijn 1179 individuele tickets werden aangemaakt. Onder eenzelfde ticket kunnen meerdere oproepen van eenzelfde persoon vervat zitten.

Bij deze oproepen waren er vorig jaar 189 klachten, die werden onderverdeeld in 489 deelklachten. Uit wat we lezen in de jaarverslagen van eerdere jaren blijkt dat

het aantal klachten sinds 2017 in dalende lijn zit. Toen ontving de Woonzorglijn immers 227 klachten en 793 deelklachten en in 2018 werden 220 klachten geteld en 643 deelklachten.

Het grootste aantal deelklachten in 2019 bleek te gaan over de personeelsomkadering, namelijk 74. Op twee staan klachten over de dagelijkse verzorging, namelijk 39, en in de derde plaats is men ontevreden over de interne klachtenprocedure, en dat was 33 keer het geval. Over de verdeling van medicatie ontving de Woonzorglijn 27 klachten. Voor het andere type deelklachten ligt het aantal meldingen rond de 20 of lager, aldus de minister in antwoord op mijn schriftelijke vraag. Naast die klachten krijgt de Woonzorglijn vooral veel vragen naar informatie.

In het regeerakkoord en ook in de beleidsnota lezen we dat de Woonzorglijn beter bekend zal worden gemaakt als informatie- en klachtenkanaal en dat er zal worden gezorgd voor afstemming met het centrale meldpunt. Ik veronderstel dan dat het gaat over dat ene digitaal kader waarvan sprake in het regeerakkoord en waaronder alle hulplijnen en chatboxen met betrekking tot hulpverlening aan elkaar gekoppeld zullen worden voor maximale doorverwijzing. Tijdens de commissievergadering van 11 februari 2020 zei u daarover dat er op korte termijn een overleg was gepland over de onlinehulp.

Minister, op welke manier zal er werk worden gemaakt van een betere bekendmaking van de Woonzorglijn als informatie- en klachtenkanaal, zoals voorzien in het regeerakkoord? Wat is de stand van zaken met betrekking tot het creëren van een digitaal kader waaronder alle hulplijnen en chatboxen met betrekking tot hulpverlening aan elkaar gekoppeld worden? Op welke manier zal de Woonzorglijn daarin worden vervat? Kunt u toelichten op welke manier opvolging wordt gegeven aan vragen en klachten die worden genoteerd via de Woonzorglijn?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, de gegevens van de Woonzorglijn moeten in elke woonzorgvoorziening uithangen en ook beschikbaar zijn. Deze plaats moet zichtbaar zijn voor de bewoners en hun familie. Dat is opgenomen in de bijlagen bij het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers. Dat is nog steeds de beste manier om alle bewoners, gebruikers en personeelsleden van woonzorgvoorzieningen te informeren.

Ook op andere manieren wordt er aan de bekendmaking van de Woonzorglijn gewerkt. Op 28 februari 2019 – een jaar geleden dus – werd bijvoorbeeld door het Agentschap Zorg en Gezondheid een studiedag georganiseerd met als onderwerp 'Bedankt voor uw klacht!'. De interne klachtenprocedure en de werking van de Woonzorglijn werden hierbij uitgebreid toegelicht.

We zullen blijven inzetten op communicatie over de Woonzorglijn.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zal in 2020 deze beleidspistes voorbereiden en samen met de agentschappen in het beleidsdomein onderzoeken hoe een centraal meldpunt 'klachten in de zorg' haalbaar is en vorm kan krijgen. Hoe de Woonzorglijn zich zal verhouden tot dit centrale meldpunt werd nog niet bepaald.

U vroeg naar de procedures van de Woonzorglijn. De vragen die binnenkomen bij de Woonzorglijn zijn onder te verdelen in vragen over regelgeving en vragen over prijzen. Bij vragen over de regelgeving zal de Woonzorglijn de vraag onderzoeken. Indien nodig, wordt advies gevraagd aan de collega's van de juridische dienst of aan de collega's van het team planning en kwaliteit. De Woonzorglijn maakt een duidelijk antwoord op en bezorgt dit samen met de desbetreffende regelgeving aan de vraagsteller. Bij vragen over prijzen wordt informatie ingewonnen bij de collega's van het

team financiering ouderenzorg. Hierna wordt een antwoord bezorgd aan de vraagsteller.

De Woonzorglijn raadt systematisch aan dat een klacht eerst bij de voorziening zelf wordt aangekaart. Elke voorziening moet immers over een laagdrempelige klachtenprocedure beschikken en die ook actief bekendmaken bij haar bewoners en de andere betrokkenen. Dat is een erkenningsvoorwaarde waaraan alle woonzorgzorgvoorzieningen moeten voldoen.

Biedt de interne klachtenprocedure geen bevredigende oplossing of wil de klachtindiener zich rechtstreeks wenden tot de Woonzorglijn, dan zal de Woonzorglijn de klacht verder behandelen. De Woonzorglijn zal eerst onderzoeken of de klacht gegrond is. De Woonzorglijn kan dit zelf onderzoeken, indien het onderzoek kan gebeuren op basis van informatie die de klachtindiener en/of de betrokken voorziening kunnen bezorgen. Een voorbeeld van zo'n klacht is een fout in de facturatie. De Woonzorglijn kan op basis van de facturatie nakijken of de klacht gegrond is en, indien nodig, een oplossing voorstellen.

Gaat de klacht over het naleven van de regelgeving, dan geeft de Woonzorglijn aan de klachtindiener informatie over de normen en de voorwaarden die in de regelgeving staan. Soms kan de klachtindiener daarmee zelf het overleg aangaan met de voorziening. Dat kan leiden tot het annuleren of het intrekken van de klacht.

Wanneer de Woonzorglijn de klacht niet zelf kan onderzoeken, wordt Zorginspectie ingeschakeld. Een inspecteur van Zorginspectie zal dan tijdens een onaangekondigde controle ter plaatse nagaan of er tekorten zijn op de wettelijke erkenningsvoorwaarden en kwaliteitseisen.

Wanneer de klacht leidt tot een inspectiebezoek aan een woonzorgvoorziening, maakt de inspecteur hierover een verslag, waarvan zowel de klachtindiener als de betrokken voorziening een kopie ontvangen. Wanneer de klachtindiener bijkomende vragen heeft over zijn klacht of over de vaststellingen van Zorginspectie, kan hij opnieuw contact opnemen met de Woonzorglijn.

Vastgestelde tekorten worden verder opgevolgd door de sectorverantwoordelijken en de dossiiverantwoordelijken van het Agentschap Zorg en Gezondheid.

De voorziening moet met een remediëringsplan aantonen dat het de tekortkomingen kan aanpakken en de kwaliteit kan verbeteren. Het Agentschap Zorg en Gezondheid gaat daarover in gesprek gaan met de directie, die een actie- en verbeterplan moet voorleggen, waarvan de uitvoering kan worden gecontroleerd door Zorginspectie.

Gegronde klachten zijn opgelost als de voorziening aan Zorg en Gezondheid kan aantonen dat de vastgestelde tekorten adequaat zijn verholpen. Niet alle tekorten kunnen meteen worden opgelost. De aanwerving van extra personeel bijvoorbeeld kan tijd vragen. De voorziening moet dan in het remediëringsplan verduidelijken welke stappen zullen worden gezet om tot een oplossing te komen. Na enkele maanden kan een opvolgingsinspectie plaatsvinden om te peilen of de genomen maatregelen geleid hebben tot een beter resultaat. In afwachting daarvan krijgt de klacht de status 'verdere opvolging'.

Is er geen perspectief meer dat een voorziening haar bewoners op een degelijk kwalitatief niveau zorg kan bieden, dan kan Zorg en Gezondheid strengere maatregelen nemen, zoals de voorziening aanmanen om zich te schikken naar de erkenningsvoorwaarden en zo nodig overgaan tot het schorsen of het intrekken van de erkenning.

In uitzonderlijke gevallen is de Woonzorglijn niet bevoegd om de klacht te behandelen en moet de klachtindiener worden doorverwezen naar een andere instantie, zoals een vrederechter of een andere inspectie.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, dank u wel. Met betrekking tot het centrale meldpunt en de manier waarop dit zich zal verhouden tot de Woonzorglijn noteer ik dat dat nog verder moet worden uitgewerkt. Dat zal zeker voorwerp zijn van bespreking in de commissie.

Het aantal klachten is nu al voor het tweede jaar op rij gedaald. Op zich is dat goed nieuws. Dan kun je natuurlijk vragen wat de oorzaken daarvan zijn. Het is misschien niet evident om die duidelijk af te bakenen. Er zijn meer woongelegenheden voor ouderen, meer voorzieningen dan een aantal jaar geleden en toch daalt het aantal klachten. Vinden de mensen de weg dan wel goed? U zegt dat het overal sowieso is aangeplakt. Dat is zeker heel goed en dat is absoluut iets dat de toegankelijkheid garandeert. Maar ik vraag me af of de interne klachtenprocedures ook niet op een betere manier werken en bekendgemaakt worden. Dat zou zeker goed nieuws zijn. Mensen die in een woonzorgcentrum wonen, wonen daar vandaag maar wonen daar hopelijk binnen een maand en binnen een half jaar nog. We weten dat de verblijfsduur korter is geworden, maar die mensen verhuizen toch het liefst niet. Dat betekent dat ze zich daar thuis moeten voelen. Als je dan moet beginnen met formele klachten bij de Woonzorglijn, het inschakelen van Zorginspectie en dergelijke meer, dan kan dat een druk zetten op de verhouding met het woonzorgcentrum. Dat de interne klachtenprocedure goed loopt, is alleszins een eerste stap en daar moeten we op blijven inzetten. U hebt daar zeer terecht naar verwezen.

Ik heb verder geen vragen meer want ik had al een aantal cijfers gevraagd in mijn schriftelijke vraag.

De voorzitter: En u hebt daar een antwoord op gekregen.

De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, in het regeerakkoord staat dat de Woonzorglijn breder bekend zal worden gemaakt alsook de ambitie om zoveel mogelijk hulplijnen te centraliseren bij 1712. Ik vraag me af hoe dat met elkaar kan worden gemaakt. Daarstraks is al verwezen naar het jaarverslag van de Vlaamse ombudsman. Daarin wordt opgemerkt dat er vandaag te veel plekken zijn waar men een vaak vergelijkbaar ongenoegen aanklaagt. De Woonzorglijn wordt daar nu net als een van de voorbeelden genoemd: "(...) denk aan de Woonzorglijn die tot nu toe te veel een louter tussenstation is tussen de interne klachtenbehandeling in de voorzieningen en het inschakelen van Zorginspectie." Ik vraag me af hoe die twee dingen in het regeerakkoord met elkaar te rijmen zijn. Is het dan niet beter om ook de Woonzorglijn in te kantelen in het breder bekend nummer 1712?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: 1712 heeft absoluut zijn verdienste. Ik ben het de vrijdag voor de krokusvakantie gaan bezoeken in Limburg, ook om te kijken hoe het precies werkt en wat de ervaringen zijn. We hebben ook gesproken over hoe dat zich verhoudt tot een aantal andere hulplijnen en hoe we de ambitie om dat samen te kunnen brengen, kunnen realiseren. Als u mij vraagt wat mijn oplossing daarvoor is, kan ik u dat vandaag niet zeggen. U zult het met mij eens zijn dat ik eerst mijn oor te luisteren moet leggen, letterlijk en figuurlijk, bij de verschillende partners om te bekijken hoe we dat het beste aanpassen. Ik heb daarstraks ook al verwezen naar een aantal punten die we doen, zoals de voorziene gezamenlijke aankoop van chatboxinfrastructuur, om een aantal dingen samen te kunnen nemen.

Eerlijk gezegd ben ik er niet van overtuigd dat we de Woonzorglijn daar ook bij moeten betrekken. Waarom niet? Omdat de filosofie is dat we in de eerste plaats de klachten die we intern kunnen behandelen, op die manier moeten behandelen.

De mensen zijn daar ook het meest mee vooruitgeholpen. De mensen willen bij dit soort van klachten, die noodzakelijkerwijze een deel zijn van een statistiek, een oplossing voor hun probleem. De oplossing voor een probleem is dikwijls in eerste instantie intern in de organisatie te vinden. Pas wanneer dat niet het geval is, kom je in de volgende fase terecht.

Ik denk dat dit een beetje het verschil met de andere hulplijnen is. Daar kunnen mensen rechtstreeks worden geholpen of doorverwezen, maar dan in de mate dat de belangrijkste eerste functie niet is een luisterend oor te hebben. Wat de Woonzorglijn betreft, gaat het er niet zozeer om een luisterend oor te hebben. Het gaat om mensen die met een probleem zitten en denken dat er iets is misgegaan met de facturatie of met de manier van werken. Zij bellen voor hun vader, moeder of iemand anders en zij willen dat dit zo snel mogelijk wordt rechtgezet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over interlandelijke adoptie – 1595 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, het aantal interlandelijke adopties gaat al jaren in dalende lijn. In 2009 werden nog 244 kinderen uit het buitenland geadopteerd en in 2012, het jaar waarin het Vlaams Parlement het nieuwe decreet betreffende de interlandelijke adoptie heeft goedgekeurd, was dat nog de helft, namelijk 122 kinderen. De dalende trend die toen al zichtbaar was, heeft zich sindsdien onverminderd voortgezet. Sedert 2013 waren er nooit meer dan een 70-tal interlandelijke adopties en de voorbije twee jaar is er sprake van historisch lage cijfers. Vorig jaar vonden slechts 25 buitenlandse kinderen door de bemiddeling van een dienst voor interlandelijke adoptie een nieuwe thuis bij een gezin in Vlaanderen. Ten opzichte van 2018 is dat opnieuw een daling, want toen waren het er nog 32. Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag van 30 januari 2020 blijkt dat dit ook het laagste aantal ooit is.

De daling van het aantal interlandelijke adopties valt onder meer te verklaren door het feit dat er steeds meer wordt ingezet op de opvang in de herkomstlanden. Ik verwijs hiervoor natuurlijk naar het Verdrag van Den Haag.

De dalende cijfers hebben al langer het besef doen groeien dat een bundeling van de expertise en de middelen absoluut noodzakelijk is. Ik heb hiertoe al opgeroepen in mijn conceptnota uit 2015. In een resolutie die het Vlaams Parlement in maart 2018 heeft goedgekeurd, staat de vraag om een traject uit te werken dat de verschillende adoptiediensten aanspoort hun werkingen beter op elkaar af te stemmen en te onderzoeken hoe een nauwe samenwerking kan worden gerealiseerd. Alleen zo kan de noodzakelijke deskundigheid behouden blijven. De Vlaamse Regering heeft vorig jaar dan ook de juiste beslissing genomen om tegen 2023 nog slechts te werken met een eengemaakte adoptiedienst en niet, zoals nu het geval is, met drie verschillende adoptiediensten.

De 25 in 2019 interlandelijk geadopteerde kinderen zijn uit 9 verschillende landen afkomstig en waren op het moment van de adoptie tussen 2 en 14 jaar oud. In 2018 lagen die leeftijden nog tussen 0 en 12 jaar. Kinderen zijn dus almaar ouder op het moment waarop ze worden geadopteerd, wat natuurlijk ook het aanpassings- en hechtingsproces bemoeilijkt, vooral als die kinderen in het land van herkomst al heel wat hebben meegemaakt.

Wat ik ook uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag heb geleerd, is dat zestien van de in 2019 geadopteerde kinderen een of meer specifieke ondersteuningsbehoeften hadden. Dat betekent dat ze vaak ook meer zorgen nodig hebben en dat vraagt meer van de adoptieouders zelf en dat vraagt om meer zorg door de andere diensten.

Uiteraard rijzen er vragen over de adoptie van kinderen met speciale behoeften en kinderen ouder dan 6 jaar. De diensten ervaren de nood aan een ethische toetsing die het een en het ander transparanter kan maken. Het decreet van 16 maart 2018 houdende wijziging van het decreet van 20 januari 2012 met betrekking tot de interlandelijke adoptie maakt het voor het raadgevend comité mogelijk ethische reflecties uit te brengen over algemene vragen met betrekking tot de interlandelijke adoptie. Overeenkomstig het decreet, moet in het raadgevend comité een ethicus zetelen.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot het traject naar een eengemaakte dienst voor interlandelijke adoptie? Op welke wijze wordt aan ouders en kinderen meer ondersteuning en begeleiding gegeven in situaties waarin kinderen die wat ouder zijn en kinderen met bijzondere zorgnoden worden geadopteerd? Kunt u een stand van zaken geven met betrekking tot de werkzaamheden van het raadgevend comité, in het bijzonder het uitbrengen van ethische reflecties over algemene vragen over interlandelijke adoptie? Op welke wijze worden de adoptiediensten ondersteund met betrekking tot hun algemene vragen in verband met de adoptabiliteit van kinderen met zorgnoden en van oudere kinderen? Op welke wijze kan in verband met de adoptabiliteit van kinderen met speciale behoeftes en van oudere kinderen een kader worden uitgewerkt?

Naar verluidt, heeft het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) het adoptiekanaal vanuit Portugal gedeeltelijk geschorst. Wat zijn de redenen hiervoor? Kunt u hier meer informatie over geven?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, de eerste gesprekken met de betrokken diensten zijn eind vorig jaar gevoerd. Dit waren bilaterale gesprekken met de bedoeling de zaak wat te verkennen. Daaruit is gebleken dat er naast een juridische en organisatorische structuur ook wel een behoefte bestond om inhoudelijk de toekomstige opdrachten voor de in de toekomst gefusioneerde adoptiediensten duidelijk te stellen. Momenteel is het agentschap Opgroeien een insteek aan het voorbereiden om dan samen met de adoptiediensten werk te maken van de definiëring van die toekomstige opdracht van de eengemaakte adoptiedienst.

Kandidaat-adoptanten hebben reeds voor de plaatsing van een adoptiekind binnen hun gezin de mogelijkheid om aan te sluiten bij een van die bijeenkomsten georganiseerd door de adoptiediensten. Tijdens die bijeenkomsten worden thema's zoals de psychische problematiek bij de biologische ouders, culturele diversiteit, medische aandoeningen, de impact op het gezinsleven, veerkracht, trauma enzovoort behandeld. Op het moment dat er een kindtoewijzing is, engageren de adoptiediensten zich ertoe om de kandidaat-adoptanten zeer concreet voor te bereiden op de komst van het kind, met focus op mogelijke aandachtspunten uit het dossier en door onder andere concrete informatie te verzamelen in het herkomstland over de aanpak van bepaalde specifieke problemen. De bedoeling is alleszins om op individuele basis te werken met de kandidaat-adoptanten en hun handvaten en tips aan te reiken die zo veel mogelijk overeenstemmen met de leeftijd en de cultuur van het adoptiekind.

Na de komst van het kind is er het bestaande basisaanbod, dat bestaat uit een welkomstgesprek en twee huisbezoeken binnen een periode van vijftien maanden na aankomst. De adoptiediensten blijven beschikbaar tijdens de eerste periode van

hechting en integratie, op vraag van het gezin en afhankelijk van de nood. Zij verwerken en behandelen tevens de follow-uprapportage.

Op lange termijn doen de adoptiediensten huisbezoeken op de scharnierleeftijden 7 en 12 jaar en stimuleren zij contactopnames en activiteiten met geadopteerden op de leeftijd van 15 à 16 jaar. Verder bieden zij begeleiding bij rootsvragen en inzage in de adoptiedossiers.

Sinds september 2019 werd aan de drie interlandelijke adoptiediensten samen een bijkomende subsidie van 240.000 euro per jaar toegekend om het nazorgaanbod verder te versterken. Daarmee plannen de diensten vanaf dit jaar bijkomende huisbezoeken aan alle adoptiegezinnen op scharnierleeftijden, dus 7 en 12 jaar, alsook activiteiten en lotgenotencontacten voor geadopteerden in de adolescentie. Daarnaast wordt bekeken of het bestaande aanbod van video-interactiebegeleiding kan worden uitgebreid naar alle gezinnen, alsook of een extra huisbezoek door een psychologe vóór de afreis van de kandidaat-adoptanten kan worden aangeboden.

In de bijeenkomst van de kamer adoptie van 20 februari 2020 werd de aanwezigheid van een ethicus en een ethische kijk ook besproken. Er is voor gekozen om, telkens als de leden van de kamer het nodig hebben, voor een bepaald thema een ethicus uit te nodigen. Indien de adoptiediensten nood hebben aan ondersteuning met betrekking tot hun algemene vragen in verband met de adopteerbaarheid van kinderen met zorgnoden en oudere kinderen, wordt af en toe een beroep gedaan op de adviesverlening ad hoc van experts. Het Vlaams Centrum voor Adoptie kan daarvoor desgewenst worden ingeschakeld. Daarnaast kunnen de diensten zich ook steeds wenden tot Steunpunt Adoptie.

Het is in principe aan het herkomstland om na te gaan of een kind adopteerbaar is, maar dat kan natuurlijk niet los worden gezien van de vraag wat er wel of niet mogelijk is in het bestemmingsland. Belangrijk in dat verband is de vaststelling dat de kindprofielen met de jaren complexer worden. De groeiende complexiteit van die kindprofielen verplicht de hele adoptiesector om te reflecteren over de haalbaarheid van bepaalde adoptieprojecten, rekening houdend met de beschikbare hulpverlening. Het VCA ziet zich genooddaakt om, in overleg met de adoptiesector, een gezamenlijk referentiekader op te stellen voor de plaatsing van kinderen met specifieke zorgnoden in Vlaanderen. De nieuwe werkaanpak om kindprofielen te begrenzen moet in de loop van 2020 verder worden ontwikkeld en dat in nauwe samenwerking met experts binnen de jeugdhulpverlening.

De herkomstlanden vanwaar de kinderen met bijzondere zorgbehoeften worden geplaatst, worden betrokken bij deze reflectie. Het VCA wil immers zijn bezorgdheden over deze plaatsingen transparant communiceren, maar ook de limieten van de Vlaamse hulpverlening kenbaar maken.

Daarnaast is er ook nood aan een bredere vorming binnen de adoptiesector, om zichzelf beter te wapenen met de nodige kennis en de kandidaat-adoptanten zo optimaal mogelijk voor te bereiden.

Ten slotte is het wachten op de bevindingen van het expertenpanel internationale adoptie. Ik heb eind vorig jaar vanuit de eenmalige middelen een bedrag van 150.000 euro toegekend voor de werkzaamheden van dit expertenpanel. Dat was ook de vraag van dit parlement. Het eindrapport is gepland voor december 2020.

Vanuit het kanaal Portugal hebben we het afgelopen jaar vastgesteld dat de kindprofielen steeds complexer worden, waardoor ook de matching met kandidaatadoptieouders, die aan de noden van deze kinderen kunnen voldoen, steeds moeilijker wordt.

Portugal werkt met een pre-adoptieve plaatsing in de vorm van een pleegvoogdij. In 2019 werden we jammer genoeg geconfronteerd met de terugplaatsing van drie

adoptiekinderen, op een totaal van acht. In navolging daarvan werden alle plaatsingen vanuit Portugal van de jongste twee jaar opnieuw bestudeerd. Het VCA stelde vast dat bij alle kinderen waar er een complex levenstrauma werd beschreven in het kindvoorstel nadien ook intensievere zorgen en begeleiding waren vereist.

Wat betreft de lopende dossiers, hebben we samen met de betrokken adoptiedienst en de Portugese centrale autoriteit overleg gepleegd en een aantal bijkomende afspraken gemaakt in het geval van toekomstige toewijzingen van adoptiekinderen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik dank u voor uw antwoord. Ik vind dat u toch een aantal heel belangrijke zaken hebt gezegd. We zien dat er steeds minder interlandelijke adopties zijn, maar we zien ook dat het aantal kinderen met speciale zorgnoden en het aantal kinderen dat al wat ouder is, almaar toeneemt.

Vroeger focusten we op de scharnierleeftijd van 6 jaar, maar ik zie bij de 25 kinderen die in 2019 zijn geadopteerd vanuit het buitenland, dat het gaat om kinderen tot 14 jaar. Dan zijn dat geen kinderen meer, dat zijn al jongeren. En daarvan zijn er 16 die een specifieke zorgnood hebben. Dan maak ik mij daar zelf ook zorgen over.

En er is natuurlijk een groot verschil tussen die verschillende zorgnoden. Vorige week lasen we een mooie reportage in De Standaard van mensen die een al wat ouder kind hadden geadopteerd, en mensen die een kind met een speciale zorgnood hadden geadopteerd. Die zorgen daar met ongelooflijk veel overgave voor. Maar ik weet dat de diensten – en ook het VCA, zo blijkt uit uw antwoord – zich toch wel afvragen hoever je daarin kunt gaan. Tot welk type van kindprofielen kunnen we zeggen dat we tot adoptie vanuit het buitenland overgaan? Ik denk dat de diensten zelf daar wel mee worstelen, en een kader vragen ter zake.

Ik vind het dus absoluut heel positief dat u zegt dat het VCA bezig is met een gezamenlijk referentiekader. Dat moet dan natuurlijk gebeuren in afspraak met verschillende betrokken actoren, met de diensten, met de delegatie van ouders, enzoverder. Dat is voor mij duidelijk. Maar dat lijkt mij in de toekomst toch iets heel belangrijks.

Met betrekking tot die ethicus: dat kadert eigenlijk binnen dezelfde vraag. Waarom hebben we die ethicus toegevoegd, of hebben we gezegd dat het raadgevend comité advies zou kunnen geven over algemene ethische vragen? Wel, dat gebeurt net daarom, om die toetsing te kunnen doen. Het is dus goed dat die ethicus ook wordt betrokken bij het raadgevend comité indien dergelijke vragen rijzen.

Met betrekking tot de evolutie naar een dienst: ik denk dat we allemaal wel zien dat het onmogelijk is om met zo'n beperkt aantal adopties, en gelet op de verschillende kanalen, met verschillende diensten te blijven werken. De beslissing is trouwens ook genomen. Alleen is er in het verleden ook naar voren gebracht dat we zeer alert moesten zijn voor mogelijke problemen met bestaande accreditaties. Ik wil u vragen of u daar al iets meer over weet. Ik vraag dat dat thema toch zeker wordt meegenomen bij de evolutie naar een dienst voor interlandelijke adopties. Zo kunnen de huidige, bestaande kanalen worden verdergezet, wanneer die dienst is eengemaakt.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik maak van deze gelegenheid gebruik om te vragen wat het verloop en de stand van zaken is bij het expertenpanel van interlandelijke adoptie. Eind oktober hebben we het gehad over de samenstelling

en de onafhankelijkheid van dat panel. Is er een update van hoe het daarmee staat en wat de conclusies daarvan zullen zijn?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Mijnheer Vande Reyde, op uw laatste vraag kan ik niet concreet antwoorden. We verwachten dat rapport eind 2020. Bij de eenmalige middelen op het einde van het jaar hebben we daarvoor de noodzakelijke werkmiddelen uitgetrokken, namelijk 150.000 euro om naar behoren te kunnen functioneren. We wachten daarop.

Mevrouw Schryvers, het kader dat nu wordt gecreëerd, zal beperkend zijn en een stap in de goede richting. We moeten daar nu verder aan werken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen in jeugdinstellingen – 1596 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Eind deze maand stelt het Kinderrechtencommissariaat voor de tweede keer zijn jaarverslag van de Commissie van Toezicht voor jeugdinstellingen (Cvtj) voor.

In het vorige jaarrapport van de Cvtj ging het vooral over de manier waarop en de mate waarin jeugdinstellingen vrijheidsbeperkende maatregelen toepassen. In onze jeugdinstellingen komen vrijheidsbeperkende maatregelen in verschillende gradaties voor, gaande van het verbieden van gsm-gebruik tot de afzondering in een isoleercel. Er was een groot verschil tussen de verschillende instellingen inzake de mate waarin zij jongeren isoleren of afzonderen bij wijze van straf voor het stellen van probleemgedrag.

Vrijheidsbeperkende maatregelen hebben een potentieel zware impact op het welzijn van de persoon in kwestie. Zij moeten worden vermeden en als ze dan toch worden toegepast, moet dat met grote omzichtigheid gebeuren en enkel wanneer er geen andere optie meer is.

Ook in de vorige legislatuur kwam het thema meermaals aan bod. Zorginspectie heeft toen op vraag van de minister een inspectieronde gehouden binnen de kinderen jeugdpsychiatrie, specifiek gericht op afzondering en separatie. Daarbij werd vastgesteld dat die vaak niet enkel als laatste noodmaatregel wordt toegepast maar vaak ook deel uitmaakte van het dagelijkse leven, wat absoluut niet de bedoeling is.

Als gevolg van die debatten en van de ronde van Zorginspectie hebben we in 2017 hier in het parlement een resolutie aangenomen betreffende de maatregelen om de grondrechten van kinderen en jongeren bij vrijheidsberovende en vrijheidsbeperkende maatregelen in de geestelijke gezondheidszorg te vrijwaren. In die resolutie vragen we een weloverwogen toekenning van de infrastructuursubsidies, het verderzetten van die inspectierondes in de volwassenenpsychiatrie en het invoeren van de multidisciplinaire richtlijn (MDR).

In maart 2019 verscheen die multidisciplinaire richtlijn voor de preventie en de toepassing van afzondering en fixatie in de geestelijke gezondheidszorg en werden er infrastructuursubsidies uitgetrokken voor die voorzieningen met het oog op het

verbeteren van de veiligheid en de structurele preventie net omdat uit die inspecties bleek dat het probleem heel vaak ook zou kunnen worden opgelost wanneer er op het vlak van infrastructuur een aantal maatregelen worden genomen.

In de aanloop naar de voorstelling van het jaarrapport van de Cvtj wil ik u hierover een aantal vragen stellen.

Hebt u zicht op de mate waarin de multidisciplinaire richtlijn ter preventie en toepassing van afzondering en fixatie, gekend is en toegepast wordt in de geestelijke gezondheidszorg?

Waren de jeugdinstellingen ook betrokken bij het ontwikkelen van deze multidisciplinaire maatregel? Werd deze richtlijn ook breed bekendgemaakt in de jeugdinstellingen?

Zijn er al signalen geweest vanuit het werkveld over het effect van deze richtlijn, met andere woorden, is de richtlijn effectief om vrijheidsbeperkende maatregelen tegen te gaan of op zijn minst te beperken?

In welke mate werd er in de residentiële hulpverlening gebruik gemaakt van de andere maatregelen ter preventie van vrijheidsberoving, met name investeringen in gebouwen en vorming in agressiebeheersing?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Bijna een jaar geleden, op 20 maart 2019, trad de nieuwe multidisciplinaire richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de residentiële geestelijke gezondheidszorg in werking. De sector werd over de richtlijn ingelicht via een brief en kreeg hierover meer informatie tijdens de inspiratiedag 'vrijheidsbeperkende maatregelen' die in juni 2019 door het agentschap Zorg en Gezondheid werd georganiseerd.

Bij de ontwikkeling van de multidisciplinaire richtlijn werd echter duidelijk dat er weinig concrete richtlijnen bestaan voor aanbevolen technieken voor de toepassing van afzondering en fixatie in het geval van agressie en/of escalatie. Bijgevolg werd er beslist om een vervolgstudie uit te voeren waarbij de huidige multidisciplinaire richtlijn verfijnd wordt tot een allesomvattende richtlijn die hulpverleners in zijn globaliteit kunnen hanteren bij de preventie en toepassing van afzondering en fixatie, met inbegrip van de nieuw ontwikkelde aanbevelingen voor de praktische toepassing van afzondering en fixatie in het kader van agressie en/of escalatie. Deze vervolgstudie is momenteel nog lopende.

Als de vervolgstudie met betrekking tot de multidisciplinaire richtlijn afgerond is, zal in het referentiekader de verwachting worden opgenomen dat de psychiatrische ziekenhuizen de multidisciplinaire richtlijn actief integreren in hun beleid met betrekking tot de aanpak van vrijheidsbeperkende en -berovende maatregelen.

In tussentijd is de actieve toepassing van de multidisciplinaire richtlijn nog geen verplichting, maar wordt de richtlijn wel sterk aanbevolen. In het referentiekader staat ook opgenomen dat alle psychiaters in de psychiatrische ziekenhuizen en de A- en K-diensten binnen de algemene ziekenhuizen een vorming met betrekking tot vrijheidsbeperkende maatregelen moeten volgen.

Op vraag van de Vlaamse overheid werd er door de Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie, in samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie, een opleiding ontwikkeld waarin de multidisciplinaire richtlijn expliciet werd opgenomen. In het voorjaar 2020 wordt er door Zorginspectie een thematische inspectieronde inzake vrijheidsbeperkende maatregelen uitgevoerd in de residentiële psychiatrie. Tijdens deze inspectieronde zal zij kunnen nagaan in welke

mate de ziekenhuizen reeds actief aan de slag gaan met de multidisciplinaire richtlijn. Op dat moment zullen we zowel de mate van kennis over als de effectieve toepassing van de multidisciplinaire richtlijn in kaart hebben.

Jeugdinstanties in de brede zin – dat wil zeggen buiten de psychiatrische ziekenhuizen – waren niet betrokken bij de ontwikkeling van de oorspronkelijke richtlijn. De focus lag toen op de residentiële geestelijke gezondheidszorg. De jeugdhulpvoorzieningen en organisaties van cliëntvertegenwoordigers zijn wel actief betrokken bij de vervolgstudie die ik reeds eerder vermeldde, namelijk de uitwerking van aanbevelingen en technieken voor concrete toepassing van afzondering en fixatie bij situaties van agressie of escalatie. Ze zijn betrokken via deelname aan de stuurgroep en de richtlijnwerkgroep. Er namen ook professionals uit verschillende jeugdhulpvoorzieningen deel aan een expertenpanel en er werden ook jongeren uit de jeugdhulp bevraagd.

Gezien de eerste multidisciplinaire richtlijn met betrekking tot de preventie van afzondering en fixatie heel specifiek gericht is op de geestelijke gezondheidszorg en beperkt is tot afzondering en fixatie in situaties van escalatie en/of agressie, is momenteel een bijkomend onderzoek lopende, gericht op de ontwikkeling van een intersectorale richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de brede jeugdhulp. Hierbij worden vertegenwoordigers van alle jeugdhulpvoorzieningen betrokken en hun gebruikers: van voorzieningen minderjarigen binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) over voorzieningen bijzondere jeugdzorg en gemeenschapsinstellingen tot kinder- en jeugdpsychiatrie.

De eerste multidisciplinaire richtlijn die specifiek gericht is op de geestelijke gezondheidszorg kent geen brede bekendmaking bij de jeugdhulporganisaties. De richtlijn kwam wel aan bod op centraal en bilateraal overleg met de onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC's), de proeftuinen, de gemeenschapsinstellingen en voorzieningen voor minderjarigen met een handicap. De thematische inspectieronde over vrijheidsbeperkende maatregelen die dit jaar uitgevoerd zal worden door Zorginspectie en waarover ik het in mijn antwoord op uw eerste vraag had, zal ons hieromtrent informatie verschaffen.

Wat betreft de infrastructurele middelen werden in 2019 voor een bedrag van 8,5 miljoen euro projecten goedgekeurd, ingediend door 71 voorzieningen waarvan 20 voorzieningen uit de bijzondere jeugdzorg, 18 binnen kinder- en jeugdpsychiatrie en 33 voorzieningen voor minderjarigen uit het VAPH. Met betrekking tot de vorming zien we ook dat de verschillende sectoren hun weg beginnen te vinden naar het vormingsaanbod. 71 verschillende voorzieningen deden al een beroep op het specifieke vormingsaanbod. Daarnaast wordt ook gebruikgemaakt van de ondersteuning bij het uitwerken van een preventief agressiebeleid en herstelgericht werken. 54 residentiële voorzieningen uit het VAPH, de bijzondere jeugdzorg, centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning en kinder- en jeugdpsychiatrie nemen specifiek deel aan de academische werkplaats positief leefklimaat.

In 2020 starten we met bijkomende middelen een bijkomend traject positief leefklimaat, specifiek voor de gemeenschapsinstellingen en de voorzieningen beveiligend verblijf.

De resultaten van het project zullen ruim worden verspreid en er zullen beleidsaanbevelingen worden geformuleerd om het brede jeugdhulpveld te ondersteunen bij het installeren van een positief leefklimaat.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, het is goed te vernemen dat de MDR begint te leven in de sector van de minderjarigen in de kinderpsychiatrie, want dat is eigenlijk

waar Zorginspectie zich destijds op had toegespitst, en ook waar de resolutie over ging en de richtlijn voor bestemd was.

Het is ook heel positief dat er aan verbreding wordt gedacht. Van de 71 voorzieningen zijn er 20 uit de bijzondere jeugdzorg. Ook op die vorming schrijven heel wat mensen zich in. Dat komt tegemoet aan wat we destijds hoorden uit de sector. Mensen zoeken naar manieren en streven naar werkwijzen net om die escalerende situaties te verminderen, te voorkomen en te vermijden. Als we nu merken dat de richtlijn die daarvoor werd ontwikkeld, niet alleen wordt gebruikt maar ook wordt toegepast, dat het echt begint te leven, dan is het goed dat we die gaan uitbreiden naar de bijzondere jeugdzorg.

Minister, u sprak over een vervolgstudie om heel concrete technieken aan te reiken aan wie ermee aan de slag wil gaan. Hebt u een idee wanneer die studie wordt opgeleverd?

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Uit een actuele vraag van collega Parys van 16 oktober 2019 inzake isolatie van jongeren die hij stelde naar aanleiding van de studiedag van het kinderrechtencommissariaat, bleek dat er een intersectorale werkgroep wordt samengesteld met leden van het VAPH, het agentschap Opgroeien, Zorginspectie en het onderwijs om een referentiekader en richtlijnen op te stellen voor afzondering in de jeugdhulp voor personen met een handicap. Is dat hetzelfde waar u net naar verwees in uw repliek?

Minister Wouter Beke: Ik denk het wel.

Katja Verheyen (N-VA): Dus ook personen met een beperking in de VAPH-sector?

Minister Wouter Beke: Dat heb ik net vermeld.

Katja Verheyen (N-VA): Oké. Dan zijn we mee. Dat is duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik had graag de timing van de vervolgstudie gekend.

Minister Wouter Beke: Dat moeten we eens navragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de controle op overheidsmiddelen voor armoedebestrijding – 1416 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Centraal in heel het armoedebestrijdingsbeleid is het multidimensionale karakter van de aanpak ervan. Het armoedebestrijdingsbeleid is een structureel beleid van 'poverty reduction in all policies', waarbij wordt ingezet op zelfredzaamheid en waarbij de structurele oorzaken over de verschillende vakdomeinen heen door de bevoegde ministers worden aangepakt.

Binnen het hoofdstuk armoedebeleid van de beleids- en begrotingstoelichting voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding zijn er echter ook enkele specifieke structuurelementen die passen in het armoedebestrijdingsbeleid.

Zo is het realiseren van de sociale grondrechten onder andere via de instituten voor Samenlevingsopbouw en dit in nauw overleg met de kwetsbare doelgroep, een van de uitgangspunten.

Een ander structurelement binnen het hoofdstuk armoedebeleid is de coördinatie van het armoedebestrijdingsbeleid. Met deze middelen worden experimentele of innovatieve projecten op het vlak van armoedebestrijding ondersteund. Ook lokale besturen en middenveldorganisaties kunnen met deze middelen worden ondersteund om initiatieven op dit vlak te nemen.

Minister, hoe verloopt de controle op de aanwending van de middelen in het kader van armoedebestrijding? Ziet u hier mogelijkheden voor verbeteringen? Wordt er een uniforme controleaanpak gehanteerd binnen de andere subdomeinen die onder de bevoegdheden van de minister ressorteren?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Bij de toekenning van de middelen aan de organisaties worden concrete afspraken gemaakt over de aanwending, hetzij via projectoproepen waarin de voorwaarden en de doelstellingen van een subsidie worden aangegeven, hetzij via onderhandelingen op basis van projectaanvragen. Deze voorwaarden worden ook opgenomen in het subsidiebesluit dat de subsidie toekent aan de begunstigden.

Na afloop van de subsidieperiode wordt steeds inhoudelijk, maar ook financieel onderzocht of de initieel gemaakte afspraken werden nageleefd en of de doelstellingen zijn gerealiseerd. Bij projecten met een langere looptijd is er waar zinvol ook een tussentijdse opvolging. Wanneer de subsidie onvoldoende inhoudelijk en/of financieel wordt verantwoord, wordt de subsidie ingehouden of teruggevorderd, geheel of gedeeltelijk. Het Rekenhof houdt daarnaast in tweede orde toezicht op de concrete en correcte administratieve afhandeling van de besteding van de middelen.

Wat betreft de structurele ondersteuning gelden dezelfde procedures voor inhoudelijke en financiële verantwoording en het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden.

Wat uw tweede vraag betreft, kan ik kort zijn: ja.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Voor alle duidelijkheid: ik wil bepaalde mensen of organisaties niet met de vinger wijzen; deze vraag was puur informatief. Ik denk dat het gewoon heel belangrijk is dat wij een goed zicht hebben op de goede en correcte besteding van de middelen, zeker als het gaat om middelen die gealloceerd worden aan de meest kwetsbaren in de maatschappij.

Ik had wel nog een bijkomende vraag over de interne controle. Ziet u zelf nog een mogelijkheid om steekproefgerichte controles te houden op de besteding van middelen op microniveau over uw departementen heen? Of bestaan die al?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Voorzitter, ik wil ook graag een bijkomende vraag stellen. Ik krijg zelf vaak de vraag van armoedeorganisaties naar mogelijkheden om subsidies te krijgen. Het gaat dan over hoe ze die het beste aanvragen en of er middelen zijn voor hen. Het is namelijk zo dat veel organisaties het moeten hebben van vrijwilligers. Die leveren weliswaar fantastisch werk, maar toch hebben die organisaties het vaak ook moeilijk. Ik heb u daar eerder al een schriftelijke vraag over gesteld en u hebt me laten weten dat een oproep voor projecten die een beroep willen doen op subsidies ter ondersteuning van hun personeels- en werkingskosten, ten vroegste vanaf 2020 opnieuw verwacht zou kunnen worden. Ik

vraag mij af of u ondertussen al een idee hebt wanneer dat concreet zou zijn. Dan kunnen we die mensen ook correct informeren.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Dat is nog niet concreet.

Katja Verheyen (N-VA): En hebt u ook een antwoord op mijn laatste vraag? Of moet ik ze schriftelijk stellen?

Minister Wouter Beke: Ja, dat is goed.

Katja Verheyen (N-VA): Dan wil ik wel een volledig antwoord, alstublieft. *(Gelach)*
Grapje.

Ik wil nog even kort zeggen dat armoedebestrijding geen exacte wetenschap is. Het is niet zo dat, als we A doen, we dan B verkrijgen. Ik denk dat bepaalde maatregelen intuïtief naar voren geschoven worden als goed en logisch voor personen in armoede, maar vaak zonder resultaat – en ik zie 'resultaat' hier heel ruim, dus ook als progressie en vooruitgang. Als we merken dat een bepaalde aanpak niet de gewenste resultaten oplevert, dan is het toch wel belangrijk dat we snel het geweer van schouder veranderen, zeker bij experimentele aanpakken. Dat is mijn bezorgdheid en die wilde ik even meegeven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Joke Schauvliege aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de gebrekkige communicatie over de interne richtlijnen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) – 1437 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Minister, ik heb een vraag over de procedure om over te stappen op zeven op zeven dagen ondersteuning of opvang. Recent is de beslissing genomen om die procedure te wijzigen, maar mijn vraag gaat over een aanvraag die liep op een moment dat die uitzonderingsprocedure een feit was.

Het is zo dat er voor die uitzonderingsprocedure een referteperiode is van zes maand waarbij er thuis geen opvang kan zijn, omdat er anders een bewijs zou zijn dat de familie de opvang nog aankan. Er zijn richtlijnen over hoe het agentschap dat interpreteert en die stellen dat de personen wel naar huis kunnen gaan als er speciale gelegenheden zijn, zoals kerstmis of een huwelijk. Dat is menselijk en het is dan ook niet meer dan normaal dat men er geen rekening mee houdt dat men gedurende die zes maand toch thuis is geweest en heeft gelogeed.

Maar wat blijkt nu, naar aanleiding van een aantal aanvragen? Eerst en vooral duurt het heel lang vooraleer men een antwoord krijgt op die aanvragen. Die procedure sleept heel lang aan. En daarnaast blijkt dat het agentschap niet alleen die officiële richtlijnen heeft, maar zelf een soort van maximum aantal dagen hanteert waarop die speciale aangelegenheden kunnen worden gebruikt, zonder dat te communiceren. Dat zorgt ervoor dat een aantal van die aanvragen niet werden aanvaard, omdat men vindt dat sommigen te veel thuis zijn geweest voor die speciale aangelegenheden. Het lijkt mij heel raar dat het agentschap daar zelf een aantal termijnen op kleeft, die niet communiceert en daar ad hoc over beslist.

Minister, zijn er bij het agentschap interne richtlijnen over hoeveel dagen een aanvrager van die 7/7-ondersteuning naar huis kan voor speciale aangelegenheden? Het gaat onder andere over kerst, huwelijk, verjaardagen.

Vindt u dat die interne richtlijnen openlijk moeten worden gecommuniceerd? Of vindt u het normaal dat men die blijkbaar achter de hand houdt en daar niet over communiceert?

Vindt u dat speciale gelegenheden, zoals Kerstmis, verjaardagen enzovoort, in familieverband moeten kunnen worden gevierd? Ik vind van wel en ga ervan uit dat u dat ook vindt.

Vindt u dat ziekenhuisopnames niet mogen worden meegerekend bij een mogelijke weigering van 7/7-ondersteuning? Want het blijkt dat als er een ziekenhuisopname is, men daar dus ook rekening mee houdt en dat dit dus niet onder de uitzondering zou vallen, opnieuw volgens de interne richtlijnen die er zouden zijn.

Vindt u dat er uitzonderingen moeten kunnen worden toegestaan om redenen van praktische aard en dat ook overmacht mogelijk is?

Bij bezoeken aan huis voor speciale aangelegenheden wordt bij zwaar zorgbehoevenden extra professionele zorg voorzien thuis. Is dat ook een reden om al dan niet de 7/7-erkenning toe te kennen?

Hoe handelt het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) procedures af die nog voor de herziening van de richtlijn werden opgestart, maar nog niet zijn afgerond? Hoe moet men daar verder mee omgaan?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, er zijn geen interne richtlijnen. Strikt genomen zegt de regelgeving dat het verblijf bij een vergunde zorgaanbieder onafgebroken zeven dagen op zeven moet gebeuren. Het VAPH neemt hierbij een iets soepelere houding aan zodat personen die zeer occasioneel thuis opgevangen werden, toch een beroep kunnen doen op deze uitzonderingsprocedure. De term 'onafgebroken' wordt casus per casus bekeken. In de praktijk is gebleken dat meerdere oorzaken een rol kunnen spelen in de afweging van de beslissing.

Het VAPH houdt er bij de beoordeling wel degelijk rekening mee dat een persoon met een handicap een speciale gelegenheid in thuisverband moet kunnen vieren. Als echter wordt vastgesteld dat deze speciale gelegenheden leiden tot een regelmatig thuisverblijf, dan kan niet meer worden aangetoond dat de persoon hoe dan ook alleen nog bij een vergunde zorgaanbieder kan worden opgevangen en kan de aanvraag worden geweigerd.

Een ziekenhuisopname op zich wordt niet in rekening gebracht als een afwezigheid.

Moeten er uitzonderingen kunnen worden toegestaan, om redenen van praktische aard en wegens overmacht? Ja. En zoals ik al aangaf, doet het VAPH dat ook. Alleen is elke aanvraag anders en elke context ook. Net om in te spelen op die individuele situatie, zijn algemene richtlijnen niet het juiste antwoord.

Zoals ik al zei, is de uitzonderingsprocedure voorzien voor personen die echt niet meer thuis kunnen verblijven. Indien ze met ondersteuning toch thuis kunnen verblijven, vallen ze niet onder de definitie van het besluit.

Zoals u weet, wordt de uitzonderingsprocedure 7/7 inderdaad opgeheven. De procedures die nog niet zijn afgerond, worden behandeld volgens de bestaande richtlijnen van het besluit, en dit zolang het juridisch mogelijk is om een aanvraag in te dienen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Minister, ik ben natuurlijk blij dat u zegt dat het agentschap pragmatisch is en vindt dat personen wegens speciale aangelegenheden thuis in familieverband moeten kunnen zijn. Maar ik vind het wel wat moeilijk dat het redelijk ad hoc en subjectief wordt beoordeeld. Ik ken een aantal gevallen. Ik ben al meer dan twintig jaar als vrijwilliger actief in een dienstverleningscentrum. Ik ken een aantal gevallen waarbij het agentschap toch wel bijzonder eigenaardige beslissingen heeft genomen. Zo zijn er gezinnen die er alles aan doen om mensen thuis op te vangen als er een huwelijk of een verjaardag is. Zij moeten dan hulp inroepen van burens, broers en zussen. Men gaat ervan uit dat zij thuis kunnen worden opgevangen, aangezien ze meer dan zoveel keer thuis zijn geweest in een bepaalde periode.

Ik vind dat een heel eigenaardige redenering. Het lijkt mij toch wel moeilijk: als men die interne richtlijnen die men heeft met een soort maximum niet open communiceert, kunnen mensen er ook geen rekening mee houden. Mensen doen er alles aan om te zorgen dat opvang thuis kan in die speciale situaties en krijgen dan plotseling het deksel op de neus. Men zegt dan dat opvang in de thuissituatie mogelijk is omdat iemand zoveel keer thuis geweest is. Ik vind dat heel moeilijk en ik denk dat het agentschap daar veel opener over zou moeten communiceren en ook heel duidelijk moet zeggen wanneer die uitzonderingen in aanmerking komen. Ik vind dit belangrijk omdat die weigeringen aanleiding geven tot schrijnende situaties. Soms gaat het om ouders die een eind in de tachtig zijn en broers en zussen ook thuis laten logeren om die ene zoon of dochter ook eens een dag thuis te laten zijn. Dan vind ik het wel heel moeilijk als men zegt dat dat te veel gebeurt en dat de thuissituatie de opvang dus aankan.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Dit voorbeeld is natuurlijk niet nieuw. Een jaar geleden heb ik eigenlijk hetzelfde pleidooi gehouden, dat er meer duidelijkheid moet komen in die regels. Het is inderdaad moeilijk om te weten hoeveel dagen aanwezigheid bij de ene of de andere nog oké is. Er was toen ook gezegd dat het geval per geval bekeken wordt. Maar het is natuurlijk voor ouders moeilijk om daar dan een beslissing in te nemen.

Maar als ik het goed begrepen heb, minister, zit het nu in het Mozaïekbesluit en gaat deze regel dus ook verdwijnen. Ik neem aan dat het nu nog gaat over de dossiers die nog lopende zijn. In het besluit van de ministerraad kon ik lezen dat dit wordt opgeheven met ingang van de dag van de publicatie van voorliggend besluit in het Belgisch Staatsblad. Hebt u er al zicht op wanneer dat ongeveer zal zijn? Ik neem aan dat, als mensen nu de aanvraag doen, zij nog kunnen instappen in de oude regeling. Of hoe moeten we dat juist bekijken?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Het zit nog bij de Raad van State. Wij wachten dat dus af, en dan zullen we dat zo snel mogelijk volgens de normale regels en procedures behandelen en afhandelen.

Ik begrijp dat het VAPH zegt dat men rekening moet houden met individuele situaties. Het gaat natuurlijk over uitzonderlijke situaties als verjaardagen. Het is natuurlijk moeilijk om daar een vast aantal op te plakken. Heeft men broers, heeft men zussen? Heeft men geen broers, heeft men geen zussen? Heeft men nog een ouder, heeft men nog twee ouders? Ik weet dus niet of interne richtlijnen die alles kristalliseren de zaken niet nog complexer zullen maken. Ik denk dat het belangrijk is dat men rekening houdt met de situatie 'case by case'. Ik zal de bekommernissen die hier geuit zijn, overmaken aan het VAPH.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.